

DARBININKAS

XLI NR. 29

680 BUSHWICK AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY BAL ANDŽIO - APRIL 20, 1956 M.

Redakcija — Glenmore 5-7281
Administracija — Glenmore 5-7068

10 CENTŲ

EZRA TAFT BENSON, žemės ūkio sekretorius, pareiškė, kad ūkiui reikti istatymas tikrai buvo nepriimtinas. Kairėje jo pasesiororius True D. Morse.

Amerika sutiko

Amerika sutiko siūsti savo atstovą į Bagdado pakto ūkinę komisiją. Londonas tai priėmė su pasitenkinimu.

Bagdado pakta sudarė Anglija, Prancūzija, Persija, Pakistanas, Irakas. Jo tikslas — pasipriešinti Sovietų agresijai. Jam priešinosi daugelis arabų kraštų, kurie yra priešingi pačios Anglijos politikai. Dėl jo buvo pašalintas ir Jordanijoje Arabų legijono vadas. Anglija spaudė Ameriką, kad ji stotų nariu į Bagdado pakta ir padidintų jo autoritetą. Amerika nesutiko, nenorėdama arabų valstybių erzinti. Bet dabar ji stoji į pakta bent viena koja — į vieną komisiją. Norėjo parodyti, kad Amerika remia Anglijos politiką. Tai ypač buvo svarbu dabar, kai Londone su "dovanom" sėdi Maskvos bosai.

Komunistų deportuoja

Imigracijos įstaiga atmetė apeliaciją Morris Ginn iš Philadelphia, kuris buvo nutartas deportuoti už komunistinę veiklą. Jis esąs kilęs iš Lietuvos, Rusijos pilietis, atvykęs į Ameriką 1912.

Atentatas sovietam vėl neišdegė

Vokietijoje išaiškintas naujas Sovietų pasikesinimas prieš rusus emigrantus. Buvo pasamdytas agentas nužudyti Frankfurte dr. Vladimir Poremski, rusų sodaristų direktorių.

Įsakymą Poremskį nužudyti gavo agentas vokiečių Wolfgang Wildpret rytų Vokietijos gyventojas, 30 metų. Wildpret, užuot nužudęs, pats prisistatė vokiečių policijai. Tai buvo 1955 gruodžio 29. Lig šiol vokiečių komisija jį tardė ir nieko neskelbė.

Panašiai prieš dvejus metus tame pat Frankfurte turėjo nužudyti kitą rusų emigrantą Okolovičių rusų kapitonas Chochlovas.

Siuvėjas su fantazija

Sicilijoje, Italijoje, vienas siuvėjas susipyko su uošvais. Gyvenimas jam tiesiog buvo nebemielas. Ryžosi nužudyti būdu, kuris dera siuvėjui. Jis suvalgė bulvių košę, į kurią buvo prismaigstęs 16 adatų. Ligoninėje nerado nieko geresnio kaip duoti jam bulvių košės dar daugiau, kad adatos į ją įsivėlusios nedraskytų žarnų. Žmogelis jau suvalgė apie centnerį bulvių ir neteko 13 adatų. Kuracija eina toliau.

Prezidento veto

Prez. Eisenhoweris balandžio 16 vetavo Kongreso priimtą įstatymą paremti žemės ūkį primokėjimais iki 90% jo gaminių vertės. Prezidentas pareiškė, kad tokis istatymas būtų žalingas kraštui. Sykiu pažadėjo, kad vyriausybė skirs 500 milijonų dol. pakelti kviečių, ryžių, medvilnės, kukurūzų kainom iki 82 ir pusės procentų vertės.

Vetuotam įstatymui priimti reikia dviejų trečdalių balsų. Nors yra nepatenkintų ir respublikonų, bet vargiai demokratams suorganizuos reikalingą daugumą. Tačiau rinkimų propagandoje labai kritikuos vyriausybę už fermerių apleidimą.

Ar majorą nužudė italai?

Washingtono pradėta byla Amerikos buv. karių Icardi ir Lo Dolce. Abudu kaltinami nužudę Amerikos majorą Holohaną 1944 gruodžio 6 Italijoje, vokiečių užfrontėje, jo lavoną nuskandinę ežere, pinigų pasiėmę sau. Byla būtų neiškilusi, jei ne dingusio majoro brolis, kuris keleris metus tyrinėjo, iki išvilko žmogžudystę aikštėn. Italijos teismas didžiausiu kaltininku pripažino Icardi ir skyrė jam už akių (nes Amerika jo neišdavė) iki gyvos galvos, Dolce 17 metų. Italijos teismas rado, kad Icardi įsakęs italų komunistui partizanui Giuseppe Manni majorą nužudyti. Bijoję bėgti, kad nuodai nenužudys, tad Dolce ištraukė burtą majorą dar nušauti. Taip jis ir padarė.

Washingtono byloje Icardi gynėjas sugalvojo kitaip nužudymą aiškinti. Esą Holohaną nužudė italų komunistai, vadovaujami Vincenzo Mascatelli, kuris buvo žinomas vardu "kapitonas Ciro". Dabar tas žmogžudys yra Italijos senatorius.

● Prez. Eisenhoweris pareiškė, kad jis bus priimtas Indijoje su didesniu nuosirdumu nei Bulganinas su Chruščiovu, jei jis šią vasarą Indijoje lankysis.

● JT gen. sekretorius Hammarskjöld gavo pasižadėjimus iš Egipto ir Izraelio, kad jie savo kariuomenių kitaip nevarstosia kaip tik apsigynimo reikalom. Tuo tarpu pasienyje ramu.

● Švedija atmetė Sovietų siūlymą, kad ji garantuos Švedijos neutralumą. Pasiaikino, kad ją užtenkamai garantuoja JT charta.

Maskva su dovanom Londonui

PASISAKĖ UŽ TAIKĄ PALESTINOJE, BET KO UŽ TAI REIKALAUS?

Sovietų užsienių reikalų ministras Molotovas balandžio 17 paskelbė, kad Sovietai rems JT pastangas išlaikyti taiką tarp Arabų ir Izraelio. Ispėjo abidvi puses vengti naujų pasienio susirėmimų. Pagyrė Angliją ir Prancūziją, kurios davė arabų tautom laisvę. Pasmerekė Bagdado konferencija.

Tokis Sovietų pareiškimas buvo staigmena po ligšiolinės Sovietų politikos kurstyti Arabus prieš Izraelį ir provokuoti susirėmimus, pristatyti tam reikalui arabom ginklų.

Dar daugiau. Balandžio 16 Izraelio nepriklausomybės sukakties priėmimo, kurį surengė Izraelio atstovas Maskvoje, dalyvavo Molotovas ir Mikojanas. Lig šiol Sovietų atstovai Izraelio iškilimėse nedalyvavo.

Ir dar. Iš Sirijos atstovo kalbos Sirijos nepriklausomybės šventėje Sovietų žinių

agentūra praleido tas vietas, kurios buvo minima Sovietų parama Sirijai.

KĄ TAS MASKVOS PASIKEITIMAS REIŠKIA?

Molotovas atvirai pareiškė, kad tokis pareiškimas turi palengvinti derybas tarp Bulganino-Chruščiovo ir Edeno Londone. Maskva parodo, kad ji sutinka atleisti spaudimą prieš Angliją Palestinoje, bet už tai pareikalauja tam tikros kainos Europoje.

Valst. sekr. Dulles sveikino Maskvos prisidėjimą prie J. Tautų pastangų taikai išlaikyti. Tačiau išpėjo, kad sovietiniuose pareiškimuose reikia skaityti ir tarp eilučių.

PATENKINTI IR NEPATENKINTI

Prezidentas Eisenhoweris pareiškė pasitenkinimą, kad Sovietai remia JT pastangas iš-

laikyti taiką Palestinoje. Patenkintas ir Izraelis. Patenkinta ir Maskva, nes ji turėjo progą pademonstruoti, jog vidurinių rytų klausimo sprendime ir ji turi dalyvauti. Anglijos užsienių reikalų ministras taip pat patenkintas, tačiau nuo optimizmo susilaikė. Nepatenkinti arabai tremtiniai, kurie dėjo viltis į Sovietų paramą.

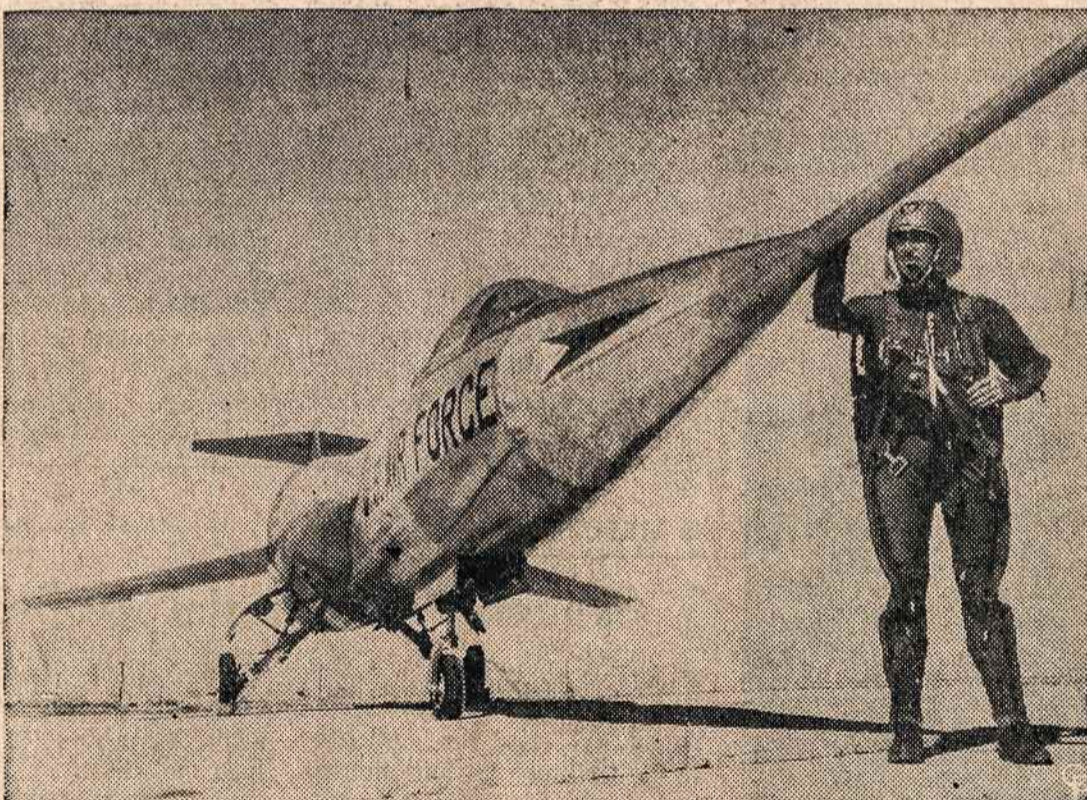

GRABOIAI iš Kremliaus. Chruščiovas ir Bulganinas liepa asaras prie Stalino karsto. Jį palaidojo, nuvyko pas Edena. Pakelė dar palaidojo Kominformą.

Kazachstane būsia geriau...

Chruščiovo planas išgabenti kuo daugiau gyventojų iš okupuotų kraštų į vakarinį Sibirą Kazachstaną "plėšinių plėšti" tebevykdomas. Tik užuot gaudė ir prievarta kišę sugautuosius į gyvulinis traukinis, kaip anksčiau darė, dabar vartoja ūkinio spaudimo priemones: sudaro tokias savam krašte gyvenimo sąlygas, kad žmogus turi bėgti ir ieškoti gyvenimo ten, kur jam liepia. Bet tatau vadinasi "savu noru". Tai matyt iš įvykių Moldavijoje, kuriuos aprašo "Sovietskaja Moldavija".

Joje Moldavijos žemės ūkio darbininkų verbavimo į Kazachstaną viršininkas Vasilij Damaskin skelbia atsiskaukima kad kolchozininkas uždirbsias vykti į Kazachstaną ir praneša, Kazachstane dvigubai nei Moldavijoje.

STRATOSFERINIS sprausminis lėktuvas, greičiausias, pasaulyje, išbandytas Kalifornijoje (Eurbanke). Bendr. pilotas Herman R. Salmon. Detalės apie lėktuvą neskelbiamos.

Greičiausias lėktuvas

Kalifornijoje išmėgintas naujas kovos lėktuvas "Starfighter" F 104 A, kuris skrido daugiau kaip 1000 mylių per valandą. Lakūnas H. R. Salmon pareiškė, kad jis nedavė pilnos jėgos. Lėktuvas lengvai galįs padaryti dvigubai tiek kaip garso greitis. O garsas

skrenda 760—670 mylių greičiu. Oficialus lėktuvo greičio rekordas yra anglų — 1132 mylios. Bet naujasis Amerikos lėktuvas lengvai galįs pralenkti.

● Prieš Mendes - France Prancūzijos min. pirm. pavaduotoją, Maroke buvęs pasikesinimas jį nužudyti. Prancūzai norėję keršyti už jo 1954 nuolaidas Tunisui.

● Europoje vėl atšalo ir prišnio. Italijoje visą savaitę lytus.

● Mažasis Stalinas — taip vadino Bulgarijos min. pirm. Cerventovas — atsisakė ir jo vietoj išrinktas jo pavaduotojas Jugov. Anas buvo per daug staliniškas.

● Angly žemesniaji karininkai Arabų Legijone pasiliko.

Maskvos bosus Londonas priėmė šaltai nors jie šypsojosi kaip Azijai

Sovietų min. pirm. Bulganiną ir partijos sekretorių Chruščiovą anglų visuomenė sutiko šaltai. Vieni plojo, kiti švilpė, daugumas tik pažiropsojo. O buvo ir plakatų su angliško šypsnio užrašais: "Lai gyvuoja kunigaikštis Rainier ir kunigaikštienė Kelly".

"N. Y. Times" vedamajam pastebi, kad "keliaujantieji pirkliai", kurie mėgina ir čia šypstis, turės pamatyti, kad Anglija nėra Azija.

BULGANINO IR CHRUSČIOVO GARBEI

Protestui prieš Bulganino-Chruščiovo vizitą Londone nežinomas "dailininkas" nakčia nutepė baltai Markso biustą, kurį neseniai jam pastatė Anglijos komunistai. Tą pat naktį kažkas palaistė benzinu Sovietų agentūros Tasso duris ir pa-

degė. Gaisras buvo likviduotas. Bet telefonu nepažįstamas balsas pranešė policijai, kad tai pradžia demonstracijų prieš Maskvos bosus Londone.

... nors panaikino ir kominformą

Stalino suorganizuotas "Kominformas" (komunistų informacijos biuras) balandžio 17 uždarytas. Kominformas buvo atsirades 1947. Jame dalyvavo 9valstybių komunistų partijos. Jis, vadovaujamas Maskvos, turėjo kovoti prieš Marshallio planą bei prieš Titą, duoti visų kraštų komunistam direktyvas.

Kominformo uždarymas dabar turi duoti pasitenkinimo Titui ir labiau jį pririšti prie Maskvos. Laisvajame pasaulyje turi sudaryti išpūdį, kad nuo šiol komunistai kituose kraštuose veikia savarankiškai ir nepriklauso Maskvos.

Amerikos spauda žiūri šaltai, nes žino, kad komunistai turi slapto kitų kelių direktivom duoti. Kominformo panaikinimas neturės įtakos komunizmo veiklai, kaip neturėjo įtakos ir Kominterno uždarymas 1943.

ANGLAI TURI VĒL TAUPYTI

Anglijos izdo kancleris Macmillanas pareiškė, kad Anglija turi daugiau taupyti. Valstybės biudžetą sudarant teko nutraukti valstybės primokėjimus duonos kainai išlaikyti pigiai, pakelti mokesčius vynui, uždėti cigarečių dėžutei po 2 pensu naujų mokesčių.

● Alžire įprastinės kovos. Skaičiuojama, kad dienas išeiną po 9 žuvusius.

SIŪLO TITOIZMĄ VIETOJE IŠLAISVINIMO

C. L. Sulzbergeris (NYT), keliaudamas po Europą, renkasi išpūdžių ir, atrodo, apie politinius klausimus ima galvoti Europos politikų galvom. Parvyžiuje, sustojęs prie Amerikos užsienių politikos, ima ją kritikuoti tokiais žodžiais kaip europiečiai — nelankstumu, neskaitymu su realiais daviniais, savųjų ir draugų maitinimu šūkiu ir tuščiom frazėm.

„Išlaisvinimas“ esąs tarp tuščių frazių

"Tuščios frazės kaip 'liberatin' arba 'roll-back' yra Jungt. Valstybėse politiškai populiaros ir idealiai svarstant pagaidautinos. Bet šis pasaulis nėra idealus". Dabartinėms sąlygom esą satelinės valstybės nepakeis savo valdymo formos. "Ar mum tai patinka ar ne, revoliucija rytų Europoje yra faktas".

Bet revoliucija nesąs statiškas reiškinys. Statiška neišlikianti ir satelitų padėtis. Tero sicutėjimas einas jau prie galo. Maskvai atleidžiant varžtus, Amerika turinti išnaudoti kylančius skirtumus.

Kokiais keliais?

Esa du galimi išlaisvinimo keliai. Vienas yra jėga. Antras parama, kad laipsniškai patys išsivaduoūt. Istorijoje abu pažįstami. Vengrijoje 1919 komunizmas buvo pašalintas sąjungininkų intervencija, panaudojus Rumunijos kariuomenę. Tisine Jugoslavija išlaikė savo ideologiją, bet išsivadavo 1948 iš Maskvos kontrolės be karo.

Kuriuo keliu ejo Amerika?

Valstybės departamente perėmęs pareigas 1953 Dulles kalbėjo apie "išlaisvinimą", duodamas suprasti, kad JV esančios pasiryžusios paremti jėga bet kurias kontrevoliucijas rytų Europoje. Bet po metų sukilimas Vokietijoje parodė, kad šitas supratimas klaidingas. Vakarinis pasaulis, susirūpinęs savim, stovėjo tylom ir stebėjo, kaip sukilimas buvo palaustas. "Tai buvo satelitom pamoka".

Ar karo keliu įmanoma?

To nepaisydami — sako autorius — nepatenkinti žmonės tebetiki, kad vieną dieną ateis karas, kuris ultimatyviai pakės jų valdžios sistemą. Prie tos nuomonės palaikymo prisideda ir kai kurie Amerikos valstybės vyrai, srovė Amerikos radijo stočių propagandos,

Ir Amerikoje platinama mintis, kad Amerikai reikia susigyventi su satelituose įvykiu faktu — komunizmu; tik esą reikia stengtis atitraukti juos nuo Maskvos tokiu būdu kaip Jugoslavija... Tokių iliuzijų autoriai užmiršta faktą, kad tam pavyzdžiui — Jugoslavijai visada buvo artimesnė Maskva, negu Washingtonas, o juo labiau dabar.

kuriuje reiškiasi daugelis pabėgėlių nuo komunizmo, "tragiškai svajojančių apie savo grįžimą"... Šitą galvojimą susilpnino Zenevos konferencija, įtikindama Europą, kad karas yra išimtas iš priemonių politiniam nesutarimam spręsti.

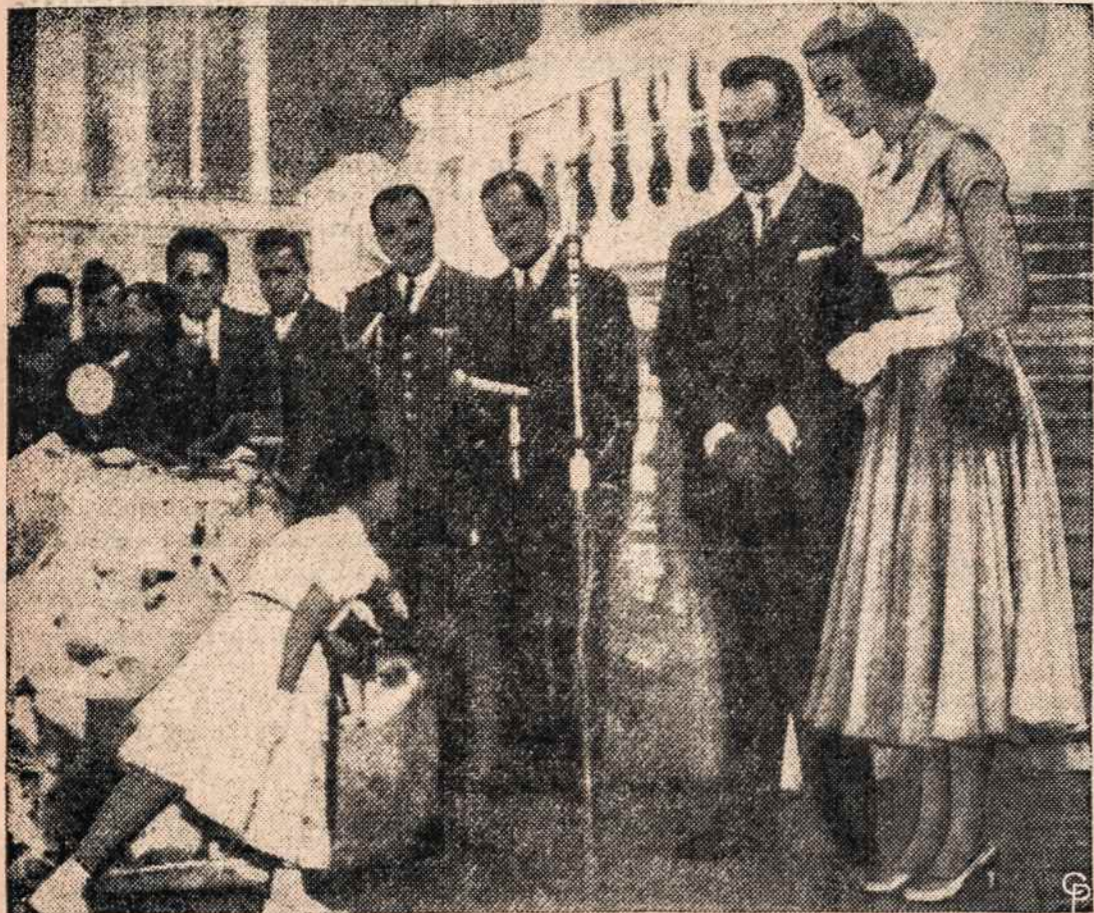
Kokia Amerikai politika įmanoma?

Pakartotinai tvirtindamas, kad Amerikos politika nepadarė išvadų iš Stalino mirties, iš Chruščiovo kolektyvinio vadovavimo ir kitų faktų, pasisako autorius už Amerikos politiką siekti satelituose titoizmo.

"Tai yra forma ideologijos, mūsų nekenčiama, nes tai komunizmas, nusistatęs prieš religiją, nuosavybę ir laisvę)... Bet tai yra valdymo forma, mum priimtina, nes ji atstovauja nepriklausomybei ir tautinio veikimo laisvei". Kaip esą buvo Amerikos bendradarbiaujama su Jugoslavija, taip reikia bendradarbiauti ir su kitom rytų satelitinėm valstybėm, norint sulaužyti sovietinius varžtus.

Tatai esą pasiekiami. Satelituose antikomunistinės masės ir net patys komunistai mieliau pasirinks titoizmą negu dabartinę padėtį. Esą Maskva galinti būti pasiryžus priimti tokį pasikeitimą. Tik Washingtonas tam priešingas... Autorius tuo nepatenkintas.

MONAKO prinčas Rainier III ir kino artistė Grace Kelly priima monakičių mergaičių dovanas. Sutuoktuvės įvyko balandžio 18.

SNIPŲ LIZDAS (11)

Vienintelė tau išeitis - susirasti žmoną

Kitaip būsi suimtas ir gal dar blogiau

Chochlovas buvo politikas Rumunijoje, kad susigventų su vietiniais žmonėmis. Buvo pramatyta, kad gali kilti karas su Vakarais. Gal būt, čia turėjo galvoje Čaurchilio norą kovoję prieš Hitlerį desantus iškelti ne Prancūzijos pakraščtyje, bet Balkanuose. Jei taip įvyktų, tai Sovietai turėjo būti pasiruošę sukelti vietinių gyventojų partizaninį karą prieš anglius ar amerikiečius. Ir tam buvo reikalingi su vietiniu gyvenimu susipažinę sovietų agentai, kurie galėtų vadovauti.

Tam Chochlovas buvo paliktas Rumunijoje ketverius metus.

Per tuos ketverius metus — pasakoja Chochlovas — gyvenau dvigubu gyvenimu.

Rūpestingai vengiau bet kokių susitikimų su vietiniais lenkais. Žinojau, kad jie mane tuojau pažintų. Vengiau taip pat ir komunistų. Nė iš tolo nėjau prie Sovietų atstovybės.

Mano vienintelis ryšys su Maskva buvo majoras Kovalenko. Po vienerių mano metų Bukarešte majoras jau užėdavo pas mane tik kas trys—keturi mėnesiai, atnešdavo man amerikoniškų dolerių, kuriuos aš keisdavau juodoje rinkoje ir rumuniškas lejas. Atnešdavo sveikintimus man nuo Sudoplatovo, kuris vis pareikšdavo, kad aš turįs toliau savo srityje gilintis.

Kaip Stanislaw Lewandowski aš gyvenau gana laisvai ir nepriklausomai. Generolas Sudoplatovas manim pasitikėjo. Pasiėmiau sau pensione kambary gyventi, o kitoje gatvėje atidariau radijo reikmenų

parduotuvę, kad pridengčiau savo veikimą.

Kuri laiką viskas ėtosi visai pakenčiamai, nors privačius smulkius prekybinius darbus didelė mokesčių našta, kuri visą laiką buvo vis sunkinama. Kol mažiau daugelį visai priverstė likviduoti. Aš daug vengčiau po kraštą, tyriau vietinius papročius ir sudarinėjau pažintis.

Mano lenkiškas pašas galiojo iki 1946 balandžio 20. Man buvo laikas jį pratęsti. Aš nesirvžau eiti į Lenkijos atstovybę tuo reikalu. Prisistatė Kovalenko ir buvo gerokai susijaudinęs, kad aš galiu būti suimtas.

„Vienintelė išeitis. — kalbėjo Kovalenko — turi susirasti žmoną“.

Kovalenko iškniso, kad pagal Rumunijos įstatymus užsienietis, kurio žmona yra rumunė, gali būti natūralizuotas, gauti Rumunijos pilietybę. Jei aš tuojau vesčiau, galėčiau pradėti bylą išpilietinimo reikalu. Tada nebūtų jokios baimės dėl lenkiško pašo.

Savo pansionė buvau susipažinęs su šeiminkės jaunesne seserim ir porą kartų buvau išsivedęs ir pramogos. Ji vadinosi Valerija. Tai buvo geras draugas. Su užuojauta ji žiūrėjo į jauna vienšį lenką Lewandowski. Jai papasakočiau, kad esu bėdoje, labai didelėje bėdoje; kad tik veddamas rumunę galiu išvengti kalėjimo ar dar blogesnio dalyko. Aš jai pasakiau, kad aš nesu laisvas ir vieną dieną gal aš turėsiu ir Lenkiją grįžti. Bet ligi to laiko aš nuoširdžiai ja rūpinčiausi, Valerijai mano pasipiršimas atrodė romantiškas, paslaptingas, bet ir įdomus.

Mes susituokėme miesto valdyboje, ir aš išteikiau prašymą Rumunijos pilietybei gauti.

Ligi 1949 Valerija ir aš ištikimai laikėmės mūsų tariamos santuokos, ir aš toliau gyvenau kaip Lewandowski.

Tarp mūsų bendrų pažįstamų aš dėjaisi esąs antikomunistas.

Savo bute mes klausėmės Amerikos Balso ir BBC ir diskutuodavome apie vis augantį Rumunijos valstybės irimą.

Ligi tada neturėjau jokių abejonių Sovietų Sąjungai. Gyvenau įkaltom frazėm, kuriom aiškinau įvykius. Kol buvau Maskvoje. Sovietų Sąjungos valstybė ir komunizmas man buvo vienintelės pažįstamos sistemos. Per ketverius metus Rumunijoje mačiau, kaip valstybė norima paversti komuniz-

Ginčas dėl Lenkijos Vokietijos sienos

Vokietijoje Silezijos vokiečių draugija, vadinama „Landsmannschaft der Oberschlesien“ paskelbė laišką Amerikos atstovui Bonnoje prof. James Conantui. Jame pasisako dėl valstybės departamento pareiškimo, buvusio 1945, bet tik dabar paskelbto viešai ryšium su Malto ir Jaltos konferencijų dokumentais. Tada departamento pareiškime buvo pasakyta, kad aukštutinės Silezijos gyventojai „daugiausia esą lenkai“.

Ta dokumentą dabar paskaitė aukštutinės Silezijos vokiečiai ir pareiškia Conantui, kad tas valstybės departamento tvirtinimas esąs klaidingas. Tai rodo 1922 kovo 20 gyventojų pasisakymas. Už Vokietiją tada pasisakė aiškiai 60% gyventojų.

Silezijos vokiečių sąjunga

prašo dabar, kad valstybės departamentas paskelbtų naują dokumentą su teisingais daviniais.

O Amerikos lenkų kongresas, kuriame susijungia visi Lenkijos kilmio Amerikos piliečiai paskelbė protestą prieš kongresmano Reece neseniai paskelbtą „memorandumą apie Rytprūsius“. Tame memorandumė kongresmanas skatina trijų didžiųjų vyriausybės paskelbtų pasauliui, kad Vokietijos rytinės sritys anapus Oderio ir Neissės, yra svetimoje valdžioje ir pagal tarptautinę teisę priklauso Vokietijos valstybei. Kongresmahas Reece ypatingai pabrėžė Rytprusių likimą.

Visi tie klausimai iš naujo atgyja, kai tik prasideda derybos su Maskva dėl Vokietijos likimo.

IŠ LIETUVOS

Rašo LINUS

Skundžiasi, kad „ugniai pavojinga“

● Ryšius su užsieniu užmezgė Kauno biologijos institutas, kuris su JAV, Kasselio Vokietijoje ir Dublino Airijoje botanikos sodais keičiasi katalogais.

● Klaipėdos laivas „Albatrosas“, metus laiko(?) sėdėjęs ant sekulmos prie Klaipėdos, buvo atiduotas laikinai į doka, nors per visus galus į vidų veržiasi vanduo. 14 žmonių įgula be pertraukos pumpuoja vandenį. Kapitonas Kurotkin skundžiasi, kad jo bosai Papov ir Lisevičius nesijaudina. Laivo stovėjimas be darbo atsiėjo 500.000 rublių. Albatrosas kaimynystėje yra 4 laivai. Vienas jų „Tarybų Lietuva“ buvo 1950 su didžiausiomis iškilimėn nuleistas į vandenį — ir per 6 metus iš vietos nepajudintas...

Jūrininkai sako, kad juos nors mokomaisiais laivais padarytų, girdi, Klaipėdoje yra net dvi jūrų mokyklos.

● A. Kučinskaitė, kalbininkė, protestuoja, kad Lietuvoje viešose vietose dalkoma lietuvių kalba. „Tiesoje“ ji pateikia pavyzdžių iš Lietuvos geležinkelio stočių, kur per garsiakalbius šaukiama, kad į tą ir tą traukinį prasideda ar vyksta keleivių „išsodinimas“. (!!) Kučinskaitė protestuoja prieš parduotuvių iškabų kalbą. Kai kuriose benzino stovyse užrašyta „Ugniai pavojinga“. Girdi, blogai išversta rusiškas „ogneopasno“... Kasdieninėje kalboje, skundžiasi Kučinskaitė, girdi tokius išsireiš-

(Nukelta į 3 psl.)

Alto vykdomojo komiteto ir Vliko prezidiumo komunikatas

1956 m. balandžio 12—15 dienomis Washington, D. C., susitiko pasitarti Alto Vykdomojo Komiteto: L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla, Alto Informacinio Centro vedėja M. Kižytė ir Vliko prezidiumas: J. Matulionis, prof. J. Kaminskas ir H. Blazas.

Alto Vykdomojo Komiteto vicepirmininkas A. Ollis, tarnybinių aplinkybių sulaikytas Chicagoje, į pasitarimą atvykti negalėjęs.

Alto Vykdomasis Komitetas ir Vliko Prezidiumas pasikeitė informacijomis apie abiejų veiksmų nuveiktus, vykdomus ir planuojamus atiečiai konkrečius darbus Lietuvos laisvinimo ir kitose srityse.

Buvo aptartos iš abipusės informacijos, kilusios problemos: a) Lietuvos laisvinimo akcijos suaktyvinimas Amerikos Jungtinėse Valstybėse per Altą; b) tos pat akcijos suaktyvinimas globaliniu mastu per Vliką, įtraukiant į bendras pastangas lietuvių išeiviją visame pasaulyje; c) būdai palengvinti žmonėms okupuotoje Lietuvoje ir lietuviams tremtiniams Sibire; d) kontraktacijos priemonės vadinamai Michailovo sniego operacijai ir k.

Vliko Prezidiumas aukštai vertina Alto nuveiktus ir vykdomus darbus Lietuvai laisvinti, o taip pat dėkoja už nuolatine moraline ir medžiagine paramą Vlikui.

Alto Vykdomasis Komitetas, smulkiau negu bet kada supa-

žindintas su Vliko ir jo VT atliektais, vykdomais ir atiečiai planuojamais darbais, po bendro pasitarimo dar labiau įsitikinęs, kad Vliko veikla turi būti stiprinama, pažada, kad vykdydamas Alto 1955 lapkričio mėn. suvažiavimo New Yorke rezoliucija, vykdys nutartąją moraline ir medžiagine paramą Vlikui.

Alto Vykdomasis Komitetas ir Vliko Prezidiumas reiskia vieša padėką visuomenei už moraline ir medžiagine para-

mą Lietuvos laisvinimo akcijai, kartu kviesdami dar daugiau dėtis savo darbu ir aukomis Lietuvai laisvinti.

Reikiama padėka lietuvių spaudai, ėmusiai Alto ir Vliko pastangas, o taip pat spauda prašoma ir atieityje Alto ir Vliko darbus vertinti korektiškai ir informuoti visuomenę.

Leonardas Šimutis
ALT Vykdomojo Komiteto Pirm.
J. Matulionis
VLIKO Pirmininkas.

Laiškas ministeriui P. Žadeikiui

Ministeriui Povilui Žadeikiui, Lietuvos Pasiuntiniui Washingtone prie JAV Vyriausybės
1956 m. balandžio 14 d.
Washington, D. C.

Didžiai Gerbiamas Pone Ministeri,

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Prezidiumas ir Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas, susirinkę bendram posėdžiui Washingtone, D. C. 1956 m. balandžio 12—15 dienomis, turėjo noro Jus aplankyti.

Dėja, teko sužinoti apie netikėtą Jūsų susirgimą. Apgailestaudami, kad neturėjome galimybės su Jumis susisiekti asmeniškai, reikiame mūsų bendra užuojauta šios staigos ligos progą ir linkime kuo greičiausiai pasveikti.

Tamsta nuoširdžiai gerbiančių visų dalyvių vardu

SPAUDA

Apie lietuvių ir lenkų pasitarimus

Sandara balandžio 13 pranešė:

„... neužilgo įvyks 'Laisvos Lietuvos Komiteto' New Yorke atstovų pasitarimai su lenkų delegatais, kuriuos paskyrė Lenkų Tautinio Vieningumo Taryba. Lietuvių delegacijai vadovaus V. Sidzikauskas, o lenkų — dr. Otto Pehr.“

„... derybos palies du svarbesnius klausimus: 1) abiejų tautinių grupių bendradarbiavimą tretyje ir 2) išsivienijimą užsilikusių kivių dėl sienų tarp Lietuvos ir Lenkijos.“

„Tokie pasitarimai, iš dalies, gali būti naudingi, nes juose eigoje paaiškės, kaip toli šiuo metu vieni stovi nuo kitų. Iš kitos pusės subendrinimas pastangų bendroje kovoję prieš sovietiška agresiją išeitū į gerą ir lietuvių ir lenkų.“

Šiolo vilniečių sąjungos atstovai
Naujienose balandžio 13 J. Ciešas str. „Ekstremistai? trumparegiai?“ suvercia rūštybės, priekaištų ir tuščiažodžiavimo „barikadas“, autorius žodžių tariant, kurias pra-

kasus matyti straipsnio mintis dėl galimų derybų su lenkais. Sako:

„Jei einama pasiūnekėti, pasiteirauti, tai iš anksto (reikia) informuoti visuomenę. Sventajai ramybei ir pasitikėjimui Rytų ir Vakarų sričių komisija“.

Kita straipsnio sugestija: reikia, kad į ta komisiją būtų pakviestas Vilniaus krašto lietuvių sąjungos atstovas, nes „prof. Kaminsku kiekvienas lietuvis, ypač vilniečiai, pasitikėjimą turi tokį pat pasitikėjimo mandata“ „Ar adv. A. Juknevičius, adv. P. Viščinis, adv. St. Lazdinis (jie arčiausiai New Yorke) Vilniaus reikalais mažiau nusimano, kaip min. V. Sidzikauskas ar dr. A. Trimakas“.

Mintis dėmesio verta, nors tas autorius kalbėjimas už „kiekvieną lietuvių, ypač vilniečių“, tas vienim pasitikėjimo reiškinys, kitiem jo atsakymas, tenka laikyti individualiu paties autoriaus skoniui.

SOSTAS Bilputinėje. Monako valstybėje. Jame sėdės Grace Kelly, princo Rainier III, žmona.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių Kultūrinė Radio Programa
WBMS, 1090 kilocycles
BOSTON 15, MASS.

Sekmadieniais
12:30 iki 1:00 val. pietų metu
VEDĖJAS — P. VIŠČINIS
31 Bunker Ave.
BROCKTON 4, MASS.
Tel. Brockton 8-1159-R.

Lietuvių Radijo Valandos Programa perduodama sekmadieniais

WHIL — 1430 kilocycles — Medford, Mass.
Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. vidurdienio. Jei norite ką nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai iduokite ar siųskite vedėjui ANTANUI F. KNEŽIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: Lithuanian Furniture Co. — A. ir O. Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasy Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: NORwood 7-1149; SOuth Boston 8-4618 ar 8-1940; KIRkland 7-8533.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kilocycles
KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.
Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacinth 7-4677

JUOZAS GRABAU

REAL ESTATE BROKER

Tarpininkavimas perkant ir parduodant, nekilnojimą turta, patalpų bei butų nuomavimas; parūpinimas paskolų (mortgizdžių) ir t.t.

Sąžiningas ir greitas patarnavimas.

227 BEDFORD AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-7524

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

3% A YEAR

LATEST INTEREST RATE

★ ★ ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★
★ ★ ★ ★ ★

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured
Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKA, LDS ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass. September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50
Foreign	\$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Pusei metų	\$3.50
Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straipsniai ir korespondencijos redakcija talso savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Teroras, bet iš kito galo

Amerikos lietuviai, naujai atvykę ir jau kelias dešimtis metų čia pragyvenę, kurių tik adresai pateko rusam ir rankas, tebegauja iš Berlyno siuntinėjama šunpalaičių laikraštį "Už sugrįžimą į tėvynę". Saldžiais žodžiais įsiai suokia, kaip viskas gerai klojasi "didžiojoje tėvynėje" ir kaip laimingai jaučiasi sugrįžusieji. Spausdinami ir jų laiška, bet visi rašo vienodai, kaip susitarę, mokyti ar nemokyti, vyrai ar moterys. Tuose laiškuose nėra jokio įvairumo ir žmogiškos šilumos, o tik ikryus kartojimas: gerai padariau, teisingai pasielgiau, gerą darbą turiu, dabar man gerai sekasi ir tt. Spausdinami laiška ir ten palikusiuju, kurie kviečia ir ragina grįžti. Juose taip pat nykuma. Jei rašo žmona vyrui, tai lyg kokį tar-nybinį laišką, iš kurio aiškiai supranti, kad padiktuotas; jei sūnus rašo tėvui, tai jis pasirodo gudresnis už tėvą, nors dar 13 ar 14 metų, ir labai "gerai žino", kad tėvas svetur išnaudojamas ir terorizuojamas.

Jei tasai bolševikiškas šunlapis pasiekė pačią Lietuvą, iš jo juoktusi žmonės. Bet įsiai pasiekia tikrai kraštus šiaurės geležinės sienos, o anapus — te, rašo koks Leonas Micelka iš Plungės, o jo ten visai nėra arba jo vardu dengias koks rusas burliokas. Kam leista bus tai patikrinti? Tačiau vieną dalyką mes galime labai gerai patikrinti pačioje Amerikoje.

Viename iš tų šlamštų (Nr. 3, sausio mėn.) rašoma, kad daug žmonių po karą buvo išvežta į Jungtines Amerikos Valstybes, kur "juos naudoja prieš sunkių ir mažai apmokamų darbų". Būtų tikras Sovietų Rusijoje rojus, jei ten

žmonės tik taip "sunkiai" dirbtų ir taip "mažai" būtų apmokami. Turėtų jie tada ir kuo apsvilkti, ir ko pavalgyti, ir neprasinėtų iš čia siuntinėti vaistų...

Dar kiekiau meluojama, kai rašoma, kad griebiamasi "šantažo ir teroro", kad tik kas nešisnorėtų grįžti. Girdi, reikia "nustoti persekioti ir terorizuoti tu perkeltus asmenis (DP), kurie nori grįžti į Tėvynę... ir padėti jiems sugrįžti".

Neseniai buvo "padėta" iš New Yorko grįžti penkiems rusų jūrininkams, bet čia pasirodė, kas yra tas tikrasis bėglių teroristas.

Iš New Yorko, Idlewild aerodromo, per Suomiją buvo lėktuvu išvežti 5 rusų jūrininkai, prisiglaudę Amerikoje. Rusai juos atsekė. Dar gudriau padarė: jiems buvo pristatyti vertėjai, kurie, pasirodė, buvo sovietų agentai. Jūrininkus terorizavo sovietų konsulas New Yorko, o aerodrome supo apie 25 to konsulato neaiškūs tarnautojai. Dar pasirodė, kad jie buvo gavę iš savo šeimų laiškus, kuriuose maldaujama grįžti, nes "joms bus blogai". Kadangi jie "norėjo" grįžti, amerikiečiai išleido, bet greitai apsižiūrėjo, jog tuos žmones įdavė rusų agentam ir rankas. Taigi, kas neleidžia ir kas terorizuoja?

Kad tokių faktų nepasikartotų ateityje, New Yorke šiom dienom išikūrė komitetas bėgliams saugoti nuo rusų teroro, Jis vadinas "International Rescue Committee". Komiteto pirmininkas yra B. Duke. Komitetas teiks pagalbą tiems, prieš kuriuos rusai griebsis priemonių terorizuoti, kad grįžtų. Tai reikėjo jau seniai padaryti.

RABINDRANATH TAGORE

MRINMAJA

5

Mrinmaja savo motinos namuose jautėsi labai neįtikiai. Jai atrodė, kad viskas čia pasikeitė. Laikas slinko pamažu. Ji čia nežinojo, nei ką veikti, kur eiti, ko ieškoti.

Ją staiga apėmė jausmas, kad ji nei namuose nei visame kaime neturinti jokio draugo. Tai buvo lyg saulės užtemimas gražia, saulėtą dieną.

Ji visiškai negalėjo suprasti, kodėl šiandien atsirado tas karštas troškimas vykti į Kalkutą, apie kurį ji vakar nenorėjo nė girdėti. Vakare ji visiškai nenujautė, kad prie to, kurį ji taip šalta norėjo pašalinti iš savo gyvenimo, tokia stipri jėga ją būtų traukusi.

Jos senas miegamasis kambarys tėviškės namuose jau liko svetimas, nes tiems, kurie gyvena, ji daugiau jau nepriklausė. Jos prisiminimai skrido ir kitus namus, ir kitus kambarius ir spietėsi apie kitą lovą.

Pagaliau nieko ji nenorėjo matyti. Nutilo jos linksmas juokas. Kai kartą Rakhalis ją sukurdo, pasijuto visiškai nereikalingu. Apie žaidimus nebuvo jau jokios kalbos.

Vieną dieną ji tarė motinai: — Mama, leisk mane vėl pas anytą.

O tuo tarpu Rama negalėjo užmiršti savo sūnaus sielvartingą veidą. Ją kankino mintis, kad ji privertusi jį savo žmoną gražinti į jos motinos namus.

Ir štai vieną dieną Mrinmaja, užsidengusi galvą, ateina pas ją. Pilna pagarbos nusilenkia ji prieš ją ir nušluostė nuo jos kojų dulkes. Su ašarom akyse pakėlė ją Rama ir prispaudė prie krūtinės. Vienoj akimirkoj tarp jų išnyko visas pyktis. Kai Rama pažūrėjo į marčios akis, buvo visiškai nugalėta. Tai buvo jau ne Mrinmaja.

Pasaulis ir pavergėjai turės išgirsti mūsų balsą!

IŠ PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SESIJOS STRASBURGE

Strasburgas (Elfa). Balandžio mėn. 12—17dd. Strasburgo mieste — Europos Tarybos sostinėje — įvyko antroji Pavergtųjų Tautų organizacijos sesija. Kaip žinoma, pirmoji speciali sesija įvyko Strasburge pernai, liepos mėn. Dabar įvykusi buvo žymiai reikšmingesnė už pernykščią, ypač atsižvelgiant ir į pastaruosius įvykius Sovietų Rusijoje. Ji buvo ir žymiai gausesnė ir paskelbusi visą eilę reikšmingų rezoliucijų bei deklaracijų. Verta pastebėti, kad ir lietuvų delegatų reikšmimas buvo aktyvus.

Pavergtųjų Tautų europinėje sesijoje dalyvavo devynių pavergtųjų tautų atstovai: — Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos. Kad tų tautų išlaisvinimo veikėjai jau antrą sesiją susirenka Europos apjungimo sostinėje — Strasburge, tai ir reikšminga ir natūralu. Tai ir suprantama, turint galvoje, kad juk

Europos kontinentas yra visų pavergtųjų tėvynė.

Niekas neabejoja, kad pavergtųjų balsas ir Strasburgo bus išgirstas ir laisvojo ir pavergtojo pasaulio. Tas balsas reikšmingas ir tuo požiūriu, kad kaip tik tuo pačiu metu keliavo į britų salas Kremliaus valdovai ir Stalino nusikaltimų tęsėjai — Chruščiovas su Bulganinu. Pavergtųjų tarpe už geležinės sienos Strasburge posėdžiavusių pavergtųjų tautų atstovų šauksmas ir Sovietų darbų atskleidimas reikia manyti, taip pat bus nugirstas ir sužadins išlaisvinimo vilts.

Pavergtiesiems susirinkus Europoje, suprantama, daugiausia pasireikšti gavo europinio kraštuose gyvena pavergtųjų veikėjai. Jie sudarė visų delegacijų didžiąją dalį.

Lietuvių delegacijos sudėti, be nuolatinio pirmininko iš JAV m'n. Vaelovo Sidzikausko, Vliko prezidiumo prisistatymu dalyvavo dar eilė veikėjų iš Europos: iš Vokietijos — Vliko Vykdo. Tarybos užsieniu tarnybos valdytojas dr. P. Karvelis ir informacijos tarnybos valdytojas M. Gelžinis, iš Prancūzijos — pulk. J. Lanskoronkis, iš Anglijos — inž. J. Vilčinskis ir iš Madrido — dr. Z. Brinkis. Be to, Tarptautinė Krikščionių Dem. Sąjunga iš lietuvių atstovavo E. Turauskas. Visus sesijos darbus sekė

ir iš Vokietijos atvykęs Eltos spec. atstovas.

Lietuvių delegacijos sąstatais šį kartą buvo tuo įdomus, kad pirmą kartą dalyvavo lietuviškojo jaunimo (dr. Z. Brinkis) ir socialdemokratų judėjimo (J. Vilčinskis) atstovai. Šitai reišė, kad

vis daugiau dėmesys kreipiamas į jaunimo išsitraukimą į laisvinimo veikėjų eiles.

Pagaliau, socialdemokratų aktyvesnis išsijungimas (jų buvo įvairių delegacijų sudėty, buvo atstovaujamas ir centro ir vidurio Europos socialistų internacionalas) buvo tarytum atsakymas į Sovietų pastaruo-

POURTALES pils Strassourge, kur posėdžiauja pavergtųjų Europos tautų atstovai.

sius taktinius ėjimus prisivilioti socialistus ir siekti vad. liaudies frontų sudarymo, bent tuo tarpu Europoje.

Beje, daugelio pavergtųjų veikėjų buvo pasigesta Elenos Devenienės — ji, kaip žinoma, buvo populiari pavergtųjų posėdžiuose New Yorke... Tačiau E. Devenienė, kaip Vliko V. Tarybos pirmininkė, negalėjo išvykti iš tarnybos vietos grynai dėl darbo.

Šį kartą pavergtųjų antroji spec. sesija vyko, ne pačiame Strasburgo mieste, bet 6 km. už jo — gražiame parke Roberteau, Pourtalės pilyje, kur dar neseniai veikė Laisvosios Europos universitetas. Atvykusių ligi 100 delegatų tarpe galėjai pastebėti

visa eilę žinomų išlaisvinimo veikėjų,

kaip iš estu — buv. užsieniu reik. ministrų K. Selterį, iš latvių — gerai lietuviams pažįstama m'n. R. Liepinį, buv. m'n. O. Grosvaldą ir Pavergtųjų Tautų gen. komiteto pirm.

Rašo spec. ELTOS atstovas iš Strasburgo

Vilį Masens, iš lenkų — tautinės vienybės tarybos pirm. A. Ciolkošą, buv. ambasadorių K. Moravskį, K. Popieļi, St. Korbonskį, iš bulgarų — Dr. G. Dimitrova, rumunų — buv. užsienių reik. min. Gregore Gafenco, čekų — min. Dr. S. Osusky, P. Zenkl. Dr. Ripką ir kt.

Salia devynių pavergtųjų kraštų delegacijų, Strasburgo sesijoje dalyvavo ir šių organizacijų delegatai: laisvųjų sindikalistų tremtyje tarptautinio

ka teikė labai geras sąlygas. Visi delegatai buvo apgyvendinti erdviuose, nors ir studentiškosse buv. Laisvosios Europos un-to bendrabučio patalpose. Parkas, miškas, rami vieta toli nuo didmiesčio triukšmo pavergtųjų atstovus įgalino susikaupti ir visomis jėgomis atsidėti sesijos darbams. Užtat per pirmas tris sesijos dienas — balandžio 12—14 dd. — posėdžiai bei pasitarimai vyko per ištiesas dienas.

Visą laiką ties Pourtalės pilimi bei bendrabučiu plėvesavo pavergtųjų kraštų vėliavos, jų tarpe ir Lietuvos, nuleistos pusiau stiebo.

Ir posėdžių salėje ties prezidiumo stalu buvo matyti devynios vėliavos, o delegatai susėdo prie stalų abecėlės eile. Lietuvos delegatams teko sėdėti tarp latvių ir lenkų atstovų.

Pavergtųjų sesija buvo atidaryta pirmininko Vilio Masens kalba ir eilės svečių sveikinimais. Nuosirdžiais žodžiais sesiją raštu pasveikino žymus Europos apjungimo veikėjas buv. min. Georges Bidault, o žodžiu pasveikino — Strasburgo vyskupo vardu Maurer, miesto savivaldybės ir burmistro vardu senatorius Wach, toliau sveikino sen. Roger Duchet, pasakęs ilgesnę kalbą ir plačiau išanalizavęs Maskvos suvažiavimą bei Stalino nuvertinimą. Duchet, nepriklausomųjų partijos gen. sekretorius, pasakė egzilams:

"Mes visuomet kovosime drauge su jumis, kad vėl visur triumfuotų demokratija

ir kad pavergtos tautos vėl atgautų laisvę..." Raštiškai pavergtuosius Strasburge pasveikino Laisvosios Europos Komiteto pirmininkas Whitney Sheppardson ir vicepirmininkas Bernard Yarrow. Kitomis dienomis pavergtųjų seimą dar pasveikino buv. prancūzų ministras Pierre Pflimlin, Karl Wistrand — pirm. komiteto rūpintis tautomis, kurios neįeina į Europos tarybą, ir kt.

Pavergtųjų antrąją spec. sesiją atidarius, balandžio 12, visiems posėdžiams iš eilės pirmininkavo paskirų delegacijų atstovai. Kadangi šioji sesija vyko Europoje, tai lietuvių delegacijai susitarus, penktą dieną posėdžiui, balandžio 14 d., pirmininkavo lietuvių delegacijos narys — pulk. J. Lanskoron-

savo ašaromis.

Taip praslinko daug laiko. Apurba buvo pasakes: "Jei tu man neparšvi, aš negrįšiu". Mrinmaja viena dieną tai prisiminė. Ji užsidarė savo kambarielyje ir pasirengė rašyti laišką. Apurba buvo tai padovanojęs gražaus laiškiniu puošniais, papuošto auksiniais krašteliais. Tad paėmė viena lapą, valandėle susimąsčiusi pasidėjo, pagaliau nusprendė. Be iokios ižangos pradėjo: "Kodėl tu man nerašai? Kaip tau einasi? Sugrįšk namo!" Toliau rašyti nenorėjo. Visa, ka norėjo, ji tuo bemaž ir pasakė. O žmonės stengiasi rašyti laiškus daug ilgesnius ir prie to, kas išties jiems guli ant širdies, pasirūpina pridėti visokiu smulkmenu. Bet išsėdėjęs dar visa valanda, ji pridėjo: "Dabar tu parašyk man laišką, pasisakyk, kaip tau einasi, pagaliau — sugrįšk namo. Motina gyvena gerai, Bišas su Puti laikosi puikiai. Vakare mūsų juodmargė atsivedė veršuką." — Taip ir pabaigė. Nors ir labai stengėsi, eilutės buvo kreivos, raidės labai nelygios, o pirštai juodavo nuo rašalo. Laišką nerūpestingai sulankstė, idėjo į voką ir didelėmis raidėmis užrašė: Srikutą Babu Apurba — Krišna Rayei". Kad be vardo dar rei-

kėtų kas nors užrašyti — ji to visai nežinojo. Gėdydamosi, kad anyta nepamatvūt jos laišką, ji pasiuntė paštan slaptai per patikimą tarnaitę.

Man rodos, nereikia nė sakyti, kad į laišką atsakymo ji nesulaukė.

Atėjo atostogos, bet Apurba namo negrįžo. Rama manė, kad jis dar pyksta.

Taip pat ir Mrinmaja iš jo tylėjimo sprendė, kad jis jos nekenčias, ir pagalvojos apie savo laišką, iš gėdos galėdavo mirti. Apurba ją laikė neverta vargo, kad atsakytų į jos laišką bent vienu žodžiu! Gal jis, paskaitęs jį, dėl kvailios mergaitės tepatraukė pačiais! Širdis jai susispausdavo į gnūžtelę, pagalvojos apie tai. Dažnai klausydavo tarnaitę:

— Ar tu tikrai laišką ėmei?

Ir šimtą kartų tarnaitė pavirtindavo:

— Aišku. Tikriausiai aš jį ėmečiau pašto dėžutėn. Babu turėjo jį gauti.

Pagaliau vieną dieną Rama pasišaukė Mrinmaja pas save ir tarė:

— Apurba jau taip seniai nebuvo namie. Aš vykstu Kalkuton į paieškoti. Gal ir tu nori kartu važiuoti?

Antrosios sesijos dienotvarkėje buvo

keturi pagrindiniai klausimai:

Europos integracija ir pavergtųjų bendradarbiavimas su Europos Taryba, toliau — Pavergtųjų Europos tautų padėtis paskutinių tarptautinių vykių šviesoje, tremtinių klausimas ir, pagaliau, sovietinis imperializmas. Ši pastarąjį klausimą teko referuoti Lietuvos delegacijos pirmininkui min. V. Sidzikauskui. Visais kitais klausimais lietuviai atstovai pasireiškė, padarydami trumpesnius ar ilgesnius pranešimus. Europinės integracijos klausimu kalbėjo pulk. J. Lanskoronkis, apie tarptautinę padėtį platesni pranešimą padarė dr. P. Karvelis, tremtinių klausimais (ir jaunimo ir kultūriniais bei socialiniais klausimais) kalbėjo M. Gelžinis, dr. Z. Brinkis, inž. J. Vilčinskis ir dr. E. Turauskas. Lietuviai delegatai aktyviai veikė ir komisijų darbuose. Jos buvo trys: politinė, socialinių — kultūrinių tremtinių reikalų ir ad hoc sudaryta Sovietų imperializmui svarstyti.

Apie priimtas rezolucijas ir deklaracijas ir pavergtųjų sesijos kitus darbus bus vėliau.

IŠ LIETUVOS

(Atkelta iš 2 psl.)

kimus, kaip "Jis blogai veda save pobūviuose" (blogai elgiasi), "Ar greit bus pirmo?", "Pas šitą ligonį..." (Šito ligonio). Toliau Kučinskaitė šitaip sako, kas tinka ir Amerikoje gyvenantiems: "Kalbėdami su savo šeimoms nariais, mes daug pasakome nereikalingų svetimos kilmės žodžių, kurių seniai nebesutinkame literatūrinėje kalboje ir kurių patys viešai nedrįstume naudoti. Šeima yra svarbiausia būsimosiom kartom gimtosios kalbos mokykla. Girdėdami netaislingai kalbant tėvus, vaikai greit paseka jų pavyzdžiu ir ateina į mokyklą, neturėdami tvirtų gimtosios kalbos pamatų. Tik tada mūsų literatūrinė kalba pasieks reikiama kultūros laipsnį, kai literatūrinės šnekamosios kalbos normų laikysimės ne tik įmonėje ar istaigoje bet ir namų aplinkoje, ne tik susirinkimuose, pobūviuose, bet ir privačiuose pasikalbėjimuose." Šitoks pavergtųjų lietuvių pasisakymas tinka ir laisvėje esantiems.

Mrinmaja gyvai linktelėjo galva, išbėgo į savo kambari, užsidarė, virto ant lovos, spaudė prie krūtinės pagalvą, vėl pašoko ir pradėjo iš džiaugsmo šokinėti, suktsi kambaryje. Bet staiga surimtėjo. Kilo joje abejojimas ir baimė. Tyliai atsisėdo ant krašto lovos ir pradėjo verkti.

Kitą rytą abi moteriškos išvyko atgalios kelionėn į Kalkutą. Apurbai nieko nepranešė. Kalkutoj buvo viena vedusi Ramos dukte. Taigi, žento namuose abidvi ir apsisosto.

Veltui Apurba laukė iš Mrinmajos laiško. Šiandien vakare, ilgai su savim kovojęs jis nutarė sulaužyti savo pažadus ir sėdės rašyti jai laišką. Bet nesurado žodžių. Veltui jis ieškojo žodžių, kurie išreikštų jo meilę, jo pyktį. Gimtoji kalba jam pasirodė taip neturtinga, taip mažai beišreiškianti. Taip jam besėdint ir belaužant galvą, atnešė ir sesers laišką. Ji pranešė, kad atvykusi motina, ir kad jis turis greit atvykti pas juos, ir kad ten jo laukiant vakarienė. Visa būsią gerai. Dėl šių paskutinių žodžių Apurba sunerimo. Greit nuvyko į švogerio namus.

Vos tik jis pasisveikino, tuoj paklausė:

(Nukelta į 4 psl.)

JAUNŪJŲ ŽYGIAI

JAUNIMAS BELDŽIAS Į DURIS

D. RAGŪNAS

Keisti tie lietuviai. Kai vieni iš jų tarp savęs nesugyvena, kiti puikiai atranda bendro darbo kelią. Taip ir dabar. Vyresnioji karta, negalėdama pamiršti anų gerų laikų ir šiltų pozicijų, šiandien kapojasi, tarsi gaidžiai kautynių arenoje. Tuo pačiu metu jaunimas, suprasdamas tėvų klaidas, bando lyginti tas nesutarimų kalvas. Jis ieško naujo kelio, naujų priemonių susitarti. Ir, atrod, jiems gerai sekasi.

Prieš kelias savaites pastebėjome spaudoje straipsnius apie Lietuvos Jaunimo Peticióną. Kas ji? Ko ją siekiama? Kas ją organizuoja? Tokie klausimai mums kilo, pirmą kartą apie šį faktą paskaičius.

Lietuvių Jaunimo Peticióną siekia parodyti laisvajam pasauliui, jog Lietuva dar tebėra gyva, nors ir pavergta. Ji prašo Vakarų pagalbos, prašo paramos tai mažai Baltijos pakrančių dukrai. Nepripažinti Lietuvos Sovietų Rusijos dalimi, gelbėti tautos genocidą,

ieškoti laisvinimo kelių — pagrindinės peticiónos mintys.

Liet. Jaun. Peticiónos darba atlieka beveik visos jaunimo organizacijos, kurioms Lietuvos laisvinimas yra svarbus ir brangus reikalas. Čia susibūrė visų įsitikinimų bei pažiūrų akademikai ir bendromis jėgomis bando atsiekti tikslą. Norima surinkti nemažiau kaip 25000 parašų ir peticióną įteikti JAV prezidentui. Visą darbą yra užsplanuota atlikti ligi birželio mėn. pradžios. Kada peticióną bus įteikta, dar nežinoma, nes nėra gautas atsakymas

Visiems studentams ir abiturientams

Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba, norėdama paskatinti lietuviškąją studentiją dailiojo žodžio kūrybai ir pabrėžti lietuviškumo ugdymo momentą Sąjungos darbo programoje, skelbia literatūros konkursą:

iš valdžios sluoksnių. Kad atsakymas bus teigiamas, neabejojama.

Jaunimas drįsta belstis į visų lietuvių duris, prašydamas jūsų parašo po šia peticióną. Kiekviename mieste viena kuri nors organizacija koordinuoja visą parašų rinkimo darbą. Kitos organizacijos prisideda.

Ar ši peticióna atsieks savo tikslą, didelė dalimi priklausys nuo lietuviško visuomenės. Jei visi kaip vienas padėsime jauniems, peticióna tikrai bus atlikusi savo užduotį. Šis darbas yra visų lietuvių reikalas, todėl ir visi turi prie jo prisidėti. Nei amžiaus, nei partijos ar įsitikinimo skirtumai čia nevaidina jokio vaidmens.

Dabar jaunimas belsis, o gal jau pasibeldė į jūsų duris. Birželio mėn. jis belsis į šio krašto, o kartu ir viso pasaulio sąžinės duris. Padėkime jam. Visi aktyviai prisidėkime. Vardan tos Lietuvos, vienybė težydi!

1. Konkurse gali dalyvauti visi Lietuvos Studentų Sąjungos JAV nariai ir 1956 mokslo metų abiturientai.

2. Premijuojama bus betkurio žanro literatūrinė kūryba, poezija ir proza, rimta ir jumoristinė.

3. Į konkurso jury komisiją sutiko įeiti mūsų jaunosios kartos rašytojai ir literatai Paulius Jurkus, Algirdas Landsbergis, Antanas Škėma ir Stepas Zobarskas. Penktuoju jury komisijos nariu bus pakviestas vienas Lietuvos Studentų Sąjungos JAV narys.

4. Premijuotini kūriniai siunčiami iki 1956 m. rugsėjo mėn. 1 d. šiuo adresu: Liet. Stud. S-gos Literatūros Konkursas, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

5. Sprendimo bešališkumą užtikrinti autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame voke nurodyti savo pavardę, adresą, lankomą universitetą, akademinį statusą ir studijų šaką. Abiturientai nurodo kuri vidurinė mokykla baigta ir kada. Ten pat įrašomas kūrinio pavadinimas ir pasirinktas slapyvardis.

6. Konkurso premijos bus paskelbtos vėliau lietuvių spaudoje. Komisijos sprendimas yra galutinis. Konkursą laimėję ar jame atžymėti kūriniai bus išspausdinti perijodinėje spaudoje.

Kviečiame visą lietuviškąją studentiją ir abiturientus parodyti šiam konkursui reikiamą dėmesį ir jame gausiai dalyvauti.

Liet. Stud. S-gos JAV Centro Valdyba

Akademinis pasaulis Liet. Stud. Sąjje

— V. Vygantas paskirtas Liet. Stud. Sąj. atstovu prie Kultūros Tarybos.

— Sąjungos rinkimuose į valdomuosius organus yra išstatyti du sąrašai; gi Santara jokio sąrašo neišstatė. Keista, tačiau ta pati Santara atsakė dalyvauti skautų akademikų siūlomame bendrame sąraše, kuriame dalyvautų du skautai, du sandariečiai, du ateitininkai ir vienas neutralus studentas. Atsakymas motyvuo- tas kompetencijos stoka, gi dabar iš viso atsakyta rinkimuose išstatyti savo kandidatus. Keičias rūbas margo svieto! Ar šituo savo žygiu Santara neparodo, kiek jai rūpi bendrieji Sąjungos reikalai? Jei ir kiti taip elgtųsi, tai tikrai tektų Sąjungai iškelti laidotuves.

— Sąjungos įstatų pakeitimai referendumo patvirtinti. Tokiu būdu nuo šių metų balandžio 15 d. visa Sąjunga vadovaujasi naujais sąjungos įstatais. Dėka Clevelando alum- nių sąjungos įstatai ir rinkiminės taisyklės buvo išleista patraukliu leidiniu. Leidinio kalbą peržiūrėjo lituanistas Stasys Barzdukas.

— Liet. Stud. S-ga už nuopelnus akademiniam jaunimui pakėlė į garbės narius J. J. Bachuną, Dr. A. Mačiūkiene ir Oną Talaliene.

— Chicagoje įvykstančiam Kultūros Kongrese lietuviai studentai turės savo atskirą sesiją. Tikimasi gausaus studentų skaičiaus iš JAV ir Kanados.

SPORTE

— V. Valaitis, dabartinis Liet. Stud. Sąjungos išdinin- kas, kandidatuoja Clevelando sąraše į FASKĄ. Tame pačiame sąraše randame ir J. Puškorių, Clevelando stud. at-kų draugo- vės pirmininką.

— Elvyra Šikšniūtė dalyvavo fizinio auklėjimo mokytojų kongrese Chicagoje.

— Jonas Šoliūnas laimėjo

antrą vietą vidurinių Vakarų apygardos stalo teniso pirmenybėse Clevelande.

— J. Kaunas pirmininkauja Lituanicos sporto klubui Urbanoje.

ALRK FEDERACIJOJE

— Laimutė lešmantaitė yra Clevelando skyriaus sekretorė. — Dalia Karaliūtė sekretoriauja Los Angeles skyriuje.

MENO PASIŠVENTĖLIAI

— Šatrijos ir Giedros korp! buvo suruošusios Marijos Pečkuskaitės 25 metų mirties minėjimą Chicagoje.

— Pr. Zaranka, Ant. Polikaitis, J. Polikaitis, A. Gaigalaitė ir M. Motekaitis išpildė Šatrijos korp! vakaro programą Chicagoje.

— R. Kontrimas vadovauja orkestrui New Yorke. Jaunasis muzikas sėkmingai plečia orkestro veiklą ir darosi vis populiarsnis New Yorke. R. Kontrimas taip pat aktyviai reiškiiasi savo universiteto muzikiniuose programose.

— Džiugas Staniškis yra Čiurlionio ansamblio sekretorius. Jis taip pat uoliai įsijungęs ir į savo universiteto organizacijas, priklausydamas visai jų eilei.

POLITIKOJE

— Chicagoje jaunieji krikščionys demokratai išrinko J. Končią ir „Jaunimo Žygių“ redakciją, kurią šiuo metu sudaro A. Vedeckas, A. Kasiulaitis ir J. Končius.

— Jaun. Peticiónos Komitetą sudaro V. Adamkevičius, V. Šoliūnas, A. Laucius ir Tallat-Kelpša. Yra užsimita surinkti nemažiau 25000 parašų, kurie bus įteikti prez. D. Eisenhoweriui. Visi lietuviai yra raginami pasirašyti po šia peticióną, kuri bus mūsų jaunimo šauksmas į laisvojo pasaulio sąžinę. Prie peticiónos darbo yra prisidėję beveik visos lietuvių jaunimo organizacijos. Džiugu, kad suprantame, jog tik bend-

SAN PAULO ateitininkai vaidina „Sekminių vainiką“. Kitiš „Ateities“.

rai dirbdami atsieksime geresnių rezultatų.

ŠVENTĖS IR SĄSKRYDŽIAI

— Akademikų skautų sąskrydis įvyks balandžio mėn. 28—29 d.d. Urbanoje, Ill. Chicagoje skautai akademikai buvo suruošę puikų pavasarinį balių, kuriame dalyvavo didelis būrys studentijos.

— Chicago stud. ateitininkai balandžio 29 rengia savo metinę šventę. Ta proga draugovės nariai duos pasižadėjimą. Be iškilmingosios šventės dalies, numatoma ir linksmoji dalis, kuri įvyks tos pačios dienos vakare.

— Urbanos stud. at-kai kiekvienais metais pavasarį kviečia pas save kaimyninių draugovių narius. Tai tradicija vir- tės sąskrydis. Ir šiais metais planuojamas toks susibūrimas. Jis bus gegužės mėn. 5—6 d.d. Programoje numatoma iškilmingas posėdis, narių pasižadėjimas, paskaita, linksmavakaris, Sv. Mišios, bendri pusryčiai, išvyka į gamtą. Motinos dienos minėjimas. Dalyvaus Detroito stud. at-kų trio (P. Zaranka, A. ir J. Polikaitis), St. Louis stud. at-kių kvintetas ir kitos meno pajėgos.

BENDRAI

— „Naujienose“ pasirodė naujas skautų skyrius, kurio redakciją sudaro Z. Biliūnaitė, V. Vidugiris, M. Notušis ir O. Mendelevičiūtė.

— Romoje susitokė A. Zemaitytis ir J. V. Kybartaitė. Jau- navedžiams linkime gražios šeimyninės laimės.

— L. Sabaliūnas atstovavo Illinois universitetą Public Af-

fairs konferencijoje, vykusiame Principia College, Elsinh, Ill.

— Juozas Dėdinas, tarnaujantis Dėdės Samo tarnyboje, išvyko į Prancūziją.

— Romos at-kų valdybą sudaro V. Memėnas, kun. A. Gėryba ir A. Skridulis.

— J. Menelis yra priimtas į Illinois universiteto medicinos mokyklą.

— J. Bendoriūtė, veikli studentė, dirba didžiausiame pasaulio dienraštyje New York Times.

• Bronius Zumeris laimėjo jaunimo literatūros premiją Autorius gyvena Australijoje, Melbourne, ir jo premijuota knyga yra „Gyvenimo keliu“, turi arti 200 psl., ją spausdina saleziečių spaustuvė Italijoje. Įteikimo aktas įvyko balandžio 14 d. Lietuvių Auditorijoje Chicagoje. Iškilmes atidarė rašytojas Česlovas Grincevičius, jury komisijos sekretorė Agnė Jasaitytė perskaitė protokolą. Kalbėjo jury komisijos pirmininkas V. Ramonas, premijos, mecenatas kun. dr. J. Prunskis. Ištrauką iš premijuoto veikalo skaitė autorius A. Dikinis. Koncertinėje dalyje dalyvavo jauna iš Philadelphia atvykusi solistė Audronė Gaigalaitė ir Detroito studentų ateitininkų trio: Pranas Zaranka, Antanas ir J. Polikaitis.

Visi studentai at-kai, šiais metais baigiantieji mokslą, prašomi pranešti savo adresą D. Karaliūtei, 816 N. Lafayette Pl., Los Angeles 26, Calif.

MRINMAJA

(Atkelta iš 3 psl.)
— Namie viskas gerai klojasi, motin?

— Taip, viskas tvarkoje. Aš atvykau tave parsigabenti namo, kadangi pats atostogom neparvykai.

— Aš turiu tiek darbo. Aš čia pasiliksiu!

Valgant sesuo paklausė:

— Šį kartą atsigabenk kartu ir žmoną. Gerai?

— Apurba buvo sumišęs.

— Aš nežinau, aš pažūrėsiu, aš turiu tiek daug darbo,

— kalbėjo jis.

Svogeris juokėsi.

— Ir kas — tai yra tik išsi- sukimėjimai, — sušuko jis. — Jis bijo parodyti ją mums!

— Taip, gali bijoti ir mūsų, — tęsė sesuo. — Nes jei tas vaikas staiga mus pamatytų, lengvai galėtų išsigąsti.

Taip jie juokavo. Bet Apurba pergyveno didelę vidinę kovą. Dalykai, matyt, nenorėjo taisyti. Kodėl Mrinmaja neatvyko kartu su motina! Jis gėdinos to klausiti. Taip, čia sėdėdama, galvojo jis. Ir niekaip negalėjo suprasti šio pasaulio tvarkos.

Dar nesibaigus vakarienei, kilo audra su lietuom.

Dada, — tarė sesuo, — šian- dien paliks pas mus.

— Ne, aš vykstu namo. Turiu daug darbo.

— Ka tu ten naktį dirbsi! Palik ramus, iš mūsų neišspruksi.

Po daug šnekų, pagaliau Apurba nusileido. Praslinkus valandėlei, sesuo tarė:

— Atrodai pavargęs, dada.

Nesivargink ir eik geriau gulti.

Apurba neatsikalbinėjo. Jis norėjo papūti vienas, kad ne- reikėtų daugiau atsakinėti į klausimus.

Kai jis įėjo į miegamąjį, švie- sos nebuvo.

— Tur būt, vėjas užpūtė, — tarė sesuo, — ar tau reiks šviesos, dada?

— Nereikia, ne, apsieisiu.

Kai sesuo išėjo, pradėjo tam- soje grabaliotis lovos. Ir kai tik, suradęs ją norėjo gulti, išgirdo jis tylutį šlamesį. Toj pat akimirkoje kažkas uždėjo ant jo kaklo švelnią ranką, paskui apkabino jį visą. Ir dar jis ne- suspėjo sušukti, kaip pajuto prie savo veido ašarom pasru- vusį skruostą, o dvi karštos lū- pos prisipaudė prie jo lūpų.

Tai jo pasakų princesė buvo pažadinta auksine burtų laz- dele, ir ką jam buvo atsakęs duoti jos juokas, dabar padova- nojo jos ašaros.

KAZYS BRADŪNAS

AUGA auga ažuolėliai,
šlama kapuose,
Ant šakelių, viršūnelių
Amžina rasa.

Jei braukysi saujom rasą,
Ašaros byrės,
Ažuolėliai sunkiai neša,
Dedas ant peties

Viską lengo žemės mantą,
Lankias nuo naštos.
Ir girdi, kaip lašas krenta
Ašaros šalton.

(Iš „Devynios baladės“, Aidų premijuotos knygos)

VISIŲ PRANCIŠKONŲ RENGIAMA

LIETUVIŲ DIENA - PIKNIKA

KENNEBUNKPORT, MAINE

LIEPOS - JULY 15 DIENA

Šiomet tą dieną bus kartu ir 25 metų sukaktis (jubilijus) kaip atkurta mūsų Provincija ir naujo pranciškono kun. T. Liudviko Vėželio, O. F. M., primicijos.

PROGRAMA:

9:00 val.—Primicijų Mišios

11:00 val.—Iškilmingos Jubiliejaus Mišios Liurdo grotoje.

Laiko Didž. Gerb. T. Provincijolas Jurgis Gailiūsis, O. F. M.

12:00 val. Pietūs

3:00 val. Meninė programa:

Tautiniai šokiai — išpildo mūsų vasaros stovyklos berniukai, vad. Onos Ivaškienės Dainos — atlieka Waterburio šv. Juozapo parapijos choras, vad. Prof. Aleksiui

Po programos šokiai.

Visus kviečiame dalyvauti mūsų džiaugsmo šventėje, gauti primicijų palaiminimą, pasimaudyti Atlanto bangose, paragauti gardžių valgių ir gėrimų, atsigavinti garsiojo atostogų krašto aplinkoje, pasimatyti su senais pažįstamais, bičiuliais ir Tėvais Pranciškonais, jų didžiojoje šventėje.

“Aidu” šventė Toronte

“Aidu” literatūros premija įteikta K. Bradūnui. Ta proga įvyko gražus koncertas ir literatūros vakaras.

“Aidu” žurnalas šiomet penktą kartą paskyrė 500 dol. premiją. Vienerias metais premija skiriama už literatūrą, kitais — už mokslinį veikalą. Grožinės literatūros “Aidu” premijas yra gavę: Jonas Aistis už poezijos knygą “Sesuo buitūs” ir Alfonso Nyka Niliūnas už “Orfėjaus medį”, — taip pat poezijos knygą. Už mokslinius veikalus premijas gavo: A. Maceina už “Saulės giesmę” ir Z. Ivinskis už studiją apie Merkelį Giedraitį.

Šiomet, eilės tvarka, premija paskirta už literatūrą. Ji atiteko Kaziiui Bradūnui už jo eilių knygą “Devynios baladės”.

Premijos įteikimas visada surištas su literatūros švente — koncertu. Pirmosios trys premijos įteiktos Brooklyne, ketvirtą (pernai) Bostone, o šiomet, siekiant “Aidus” paskleisti plačiau ir labiau išgarsinti, premijos įteikimas storganizuotas Toronte, Kanadoje.

Balandžio 15 d. Toronte buvo toji graži ir reta šventė, reta, nes tokie vakarai ir koncertai nėra taip lengva suorganizuoti, per daug jų ir publika nemėgsta; graži, — nes joje pasirodė puikios pajėgos, pirmą kartą atvykusios į Torontą.

Veikli ir gyvastinga lietuvių kolonija šitaip atsiliepė į “Aidu” kvietimą, ir į Priskėlimo parapijos gražią salę prisirinko apie 600 žmonių. Tai yra labai daug tokiam specialiam muzikos — literatūros vakarui.

PREMIJOS ĮTEIKIMAS

“Aidu” redakcijos vardu iškilmes pradėjo T. Leonardas Andriekus, į garbės prezidiumą pakvietęs parapijos klebonus — T. B. Grauslį ir kun. P. Ažubalį, Balį Sakalauską — KLB pirmininką, Joną Simanavičių — KLB Toronto apylinkės pirmininką, Iz. Matuzevičiūtę — Kultūros Fondo pirmininkę, dr. A. Šapoką — “Tėviškės Žiburių” redaktorių, Antaną Vaičiulaitį — “Aidu” redaktorių, T. Benvenutą Ramanauską — “Aidu” administratorių, Kazį Bradūną — laureatą, (Konsulas Vyt. Gylys malgalėjo atvykti).

A. Vaičiulaitis perskaitė aktą, kuriuo paskiriama premija (jury komisiją sudarė: A. Šešplaukis — pirm. A. Landsbergis — sekret., nariai: L. Andriekus, A. Vaičiulaitis, S. Zobarskas). Pačią premiją įteikė T. B. Ramanauskas, Aidų administratorius.

Išsamų, K. Bradūno poeziją apibūdinantį žodį, tarė A. Vaičiulaitis, “Aidu” redaktorių, išskeldamas laureato poezijos lietuviškumą, jos charakterį, motyvus, poetines priamones.

Raštu sveikino LRD pirmininkas B. Babrauskas, žodžiu

— Iz. Matuzevičiūtę — K. Fondo vardu.

Pabaigai gražų žodį tarė pats laureatas Kazys Bradūnas, padėkodamas už premiją ir pasidžiaugdamas pranciškonų darbais lietuvių kultūrinėje srityje.

K. Bradūnas buvo vienas iš pirmųjų “Aidu” steigėjų ir ilgametis “Aidu” redaktorių. Jam iš Vokietijos išvykus Amerikon, greitai “Aidai” buvo perleisti tėvams pranciškonams, kurie taip rūpestingai juos leidžia nuo 1950 metų pradžios. Nuo to laiko juos redaguoja Antanas Vaičiulaitis.

Premijos įteikimo iškilmės buvo trumpos, be didelių vargančių kalbų ir praėjo sklandžiai.

KONCERTAS

Koncertą pradėjo **Juzė Augaitytė**, Kauno ir Vilniaus ope-

KAZYS BRADŪNAS

rių solistė, taip pat ji pradėjo ir antrą koncerto dalį ir užbaigė. Padainavo: J. Žilevičius — Aš pas močiutę, P. Sarpaliaus — Tylus vakarėlis, B. Budriūno — Išauš pavasaris ir Išdykęs rudenėlis; Schuberto — Vargšo daina, Reger — Lopšinė ir arijas iš operų: Karnavaliaus “Grazišios”, Puccini “La Bohema”, Catalani — “La Wally”, pabaigos bissui solistės taip mėgstamą ariją iš “Butterfly”.

J. Augaitytė parodė, kokia ji puiki dainininkė. Stiprus jos balsas visuose registruose, niuansuotas, gražus ir švarūs perėjimai, gilus įsijautimas, nuoširdumas ir kartu paprastumas — tai solistės privalumai, kurie iškelia ją į aukšto lygio menininkes. Tad jai ir nepagailėta gėlių nei karštų plojimų.

Jos dainoms labai tiksliai pianinu pritarė **St. Gailėvičius**.

K. Bradūnas skaitė tuoj po J. Augaitytės pirmųjų dainų. Skaitė “Milžinkapių” ciklą iš savo premijuotos knygos “Devynios baladės”. Laureatą publika sutiko šiltais gausiais plojimais. Dar kartą iškvietas į sceną, savo Alvito bičiuliams

paskaitė eilėraštį apie savo parapijos kapinaites. Laureatui įteikta gėlių.

Julija Rajauskaitė, pianistė, pirmoje dalyje paskambino M. K. Ciurlonio — Preliuda, Kachaturian — Toccata, Chopin — Masurka ir Preliuda; antroje dalyje Debussy — Paskendusi katedra ir Liszto — Petrarco 104 sonetas, La Campanella.

Pianistė priėmė šiltai, ir publika turėjo progos pasigėrėti jos puikia technika, tonų švarumu, įsijautimu į kūrinį, iškeliant pagrindinę jo nuotaiką, suteikiant puikias spalvas. Pianistė apdovanota gėlėmis.

Jonas Aistis skaitė naujų eilėraščių. Scenoje jo žodis skamba subtiliai ir trapiai, atitinkas jo pakliū eilių nuotaikai.

Paulius Jurkus paskaitė prozos — “Baltojo žirgo pasagą” — Vyties legendą, kuri derinasi prie scenoje pakabinto didelio, iš medžio išdrožto išspūdingo Vyties.

Koncertas dėl publikos laukimo truputį vėlinosi, turėjo

prasidėti 4, o prasidėjo už 15 minučių ir pasibaigė 7 v. Tos nepilnos trys valandos su dviem pertraukom visai neprailgo, nes programa buvo įvairi. Publikos buvo ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų apylinkių miestų, ypatingai iš Hamiltono.

Po programos Priskėlimo parapijos klebonijoje įvyko priėmimas, kuriame dalyvavo svečiai menininkai, vietos visuomenės atstovai.

Visi vakaro — koncerto dalyviai daugumoje Kanadoje lankėsi pirmą kartą. Tad jiems buvo malonu susipažinti su ta gražia vienyte ir veiklia lietuvių kolonija, pamatyti jos darbus. Jie pasigėrėjo gražia pranciškonų veikla Priskėlimo parapijoje, naujais išspūdingais pastatais, patyrė tėvų vaišingumą ir rūpestingą globą. Taip pat lankėsi ir “Tėviškės žiburių” redakcijoje, kur susipažino su redakcijos darbu, eile kultūrininkų. Buvojo ir šv. Jono parapijos klebonijoje pas kun. P. Ažubalį, pasigėrėjo jo jaukia ir gražiai išpuošta bažnyčia.

Visi Toronto lietuviai parodė nuoširdų lietuvišką vaišingumą svečiams, ir jie išsivežė gražius išpūdžius apie šią gražią lietuvių koloniją. Taip pat ir pats vakaras — koncertas Torontui paliko gražios šventės išpūdžius. A. K.

ZVEJAS. Iš kovo mėn. “Aidu”. Dail. J. Puzinas

IŠ VISUR

● **Povilas Karazija** mirė 1955 rudenį Kaune. Jis buvo vienas iš Vilniaus lietuvių veikėjų. Išremtas į N. Lietuvą, nuo 1935 buvo Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus istorinio skyriaus vedėjas. P. Karazija 1928 išspausdino Lietuvių Tautotoje (ir atskirai) “Vilniaus lobis”, 1941 V. D. Kultūros Muziejaus metraštyje didelę studiją apie D. L. Kunigaikštijos pinigų. Karo metu baigė rašyti pagrindinį darbą apie Lietuvos numizmatiką ir taip pat apie 19 a. Lietuvos masonus. P. Karazija turėjo geriausią Lietuvos numizmatikos ir masonerijos biblioteką, ypač kai 1939 m. sovietai iš Wroblewskio bibliotekos Vilniuje išvežė visą masonikos rinkinį. Karo metu (1943) P. Karazija nukentėjo nuo vokiečių gestapo, kai vienas muziejaus tarnautojas pranešė, jog P. Karazija V. D. Kultūros Muziejaus patalpose slepia Lietuvos Žydų Etnografinės Draugijos rinkinius, kuriuos gestapo valdininkai paėmė į Vokietiją.

● **Tautinių audinių ir medžio drožinių parodą** Detroito, Mich., ruošia LB apylinkė. Paroda atidaroma balandžio 22 d. 10 v. ryto, uždaroma 8 v. v. buvusioje lietuvių svetainės (Hispanos Unidos) mažojoje salėje. Audiniai — J. Jasiūno, o drožiniai — V. Veselkos. Toje pat patalpoje balandžio 29 d. 12:30 v. dr. J. Pikūnas skaitys paskaitą “Asmenybė ir nutautinimas”, jam koreferuos Vyt. Vyntas.

● **Knygų Leidykla Sūduva**, susitarusi su Giedros ir Šatrijos korporacijomis, leidžia Marijos Pečkauskaitės — Šatrijos Raganos rinkinius raštus, kuriuos redaguoti pakviesta Danutė Lipėčiūtė - Augienė.

● **The Baltic Review**, leidžiamas Lietuvos, Latvijos, Estijos Laisvės Komitetu, pasirodys tris kartus per metus, dabar išėjo 6 numeris. Jame yra medžiagos apie Pabaltijo kraštus, dabartinį gyvenimą, pranešimai tų trijų tautų nepriklausomybės švenčių proga. Lietuva liečiančiais klausimais rašo dr. D. Krivickas apie sovietų konstitucijos evoliuciją Lietuvoje. Viršelyje idėtos visų trijų tautų laisvės laikų ir dabartinės okupacijos vėliavos.

Worcester, Mass.

Redakcijai iš Worcesterio rašoma:

“Moterų Sąjungos 5 kuopos narės nuoširdžiai dėkoja už paskelbimą mūsų straipsnio Darbininke balandžio 13 ir už pilną aprašymą susirinkimo. Bet tame aprašyme pasitaikė dvi klaidos, kurias prašytume atitaisyti:

Naujos Anglijos Moterų Sąjungos N. Anglijos Apskrities suvažiavimas Lawrence bus ne gegužės 1, bet gegužės 27.

Antra, mūsų praėjusiame susirinkime buvo nutarta prisidėti aukomis prie tėvų jėzuitų Chicagoje statomų lietuvių jaunimui namų, bet aukos tame susirinkime **nebuvo rinktos**.

Su gilia pagarba M. s-gos 5 kuopos korespondentė **A. K.**”

Vytauto Augustino Lietuvos Vaizdų Albumas LIETUVA

yra geriausia dovana visokioms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti. Išleido: **ATEITIS**, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Jį galima gauti: **ATEITIS** administracijoje ir ir pas platintojus. **Kaina 6 dol.**

Lietuvių pėdsakais Lucko srity

P. BŪTĖNAS

Praėjusiame numeryje šio straipsnio pabaigoje eilutės buvo sukeistos. Norėdami tai ataisyti, pakartojame visą paskutinę pastraipą, o už riktas autorių atsipašome. Red.

Mlynsski bžk. V. Bugo deš. r. krante, 12 km žiemvakarius nuo Liowitz (prie V. Bugo) mstl., 24 km į pietvakarius nuo Valninės Vladimiro mst. Analizė Mlynssk. Svarbiausia čia priesaka — iskprišiška — is k. o liet. — is k.; 1561 m. dokumente: en Prūsisskan tautan “prūsiskā tautā, t. y. prūsų tautā”; K. Būgos Liet. k. žod. CXXX §177: priesaga — is k. vietų vardams mėgsta lietuviai ir prūsai. XIII-XIV a. ji visai nerandama Kuršo, Sėlos, Ziemgalos ir Latvos (Letgalos) žemės vadyne. — Ir jotvingiai tą priesagą savo vietovardžiuose turi. Taigi, šis vietovardis dėl tos priesagos yra lietuvių — jotvingių — prūsų.

Niešwicz geležinkelio stotis 18 km į pietvakarius nuo Lucko mst. Analizė Niešwicz — Nesvit. Jei šaknis svit, tai ją randame: Svitaž ežeras, kurio apylinkėje prasideda Pripetis; Šmitež ežeras į pietryčius nuo Naugarduko mst. ir nuo to ežero dar į pietryčius lenk. Niešwicz — liet. Nesvyžius mst. Lietuvos valstybėje randame šaknį Svit, Svit: Svitinis, lat. Svitene (Mūšos - Lielupės kair. p. it. ryčiau Mintaujos mst.) Lietuvos ir Latvijos Ziemgalų upė; Svitingalė trm. Svitingala) vsd. Biržų aps. Zei-

melio vls. plg. švitėti ir švytėti “nuolat šviesti, būti nušvitusiam” LKV. “švitulyš” šv. Jono vabalėlis, jonvabalės (lampyri splendulidul) LKV. “švitvaris” skaitvaris, bronzos LKV. LAV yra šaknies Svvd: Svvdškiei k. Seinų aps. Punsko vls., Snydujiai k. Biržų aps. N. Radviliško vls., Svvdžiai: Pranaopolis vsd. Zarasų aps. Antalieptės vls., plg. svydeti” švytėti, švitėti, žibėti, blizgėti”; šaknies Svyr: Svytiriai vsd. Tauragės aps. Skaudvilės vls.; šaknies Svitr: Svitvitiškė k. Šiaulių aps. Vaigavos vls., taip pat Svitrigaila — liet. vyrų vardas ir Lietuvos kunigaikštis; Svitrė, švitražolė“ judra (camelina), švytruoti” švitėti, blizgėti LKV” ir čia su pradiniu prie balsiu ž — žvitrus, -i, -iai “žvalus, vikrus, apskurus, gyvas”.

Perėkale mstl. ir dv. 9 km į pietus nuo Targovicos mstl., 28 km į pietus nuo Lucko mst. Gal čia įžvelgtina šaknis Kal — iš Kal — Per(e)kal, Per-kal — n.

Urvena k. žr. Kunin k. ir dv. Nieko tikresnio negaliu pasakyti. Jei nėra slavų Urce — o, yra Urve — na, kur būtų šaknis Urv, tada būtų galima gretinti su mūsų žodžiu urvas “ola, landa, iškasa žumė, žemės skylė”. LAV yra Urvika k., Urvikiai k., Urviniai k., Urvynė du vsd., Urviškiai k., Urviškis vsd.

Witldowka k. 12 km į rytus nuo Litoviz (prie V. Bugo) mstl., 25 km į pietus nuo Valuinės Vladimiro mst. Vietovardis bus asmenvardinis nuo lenk. lyties Witold, o liet. Vytautas. Kadangi ta vietovė netoli kitos lietuvių vietovės, tai spėjama, kad tai Vytauto D. vardo ta “Vytautinė”. Čia lietuvių galėjo gyventi iš senesnių laikų arba yra atsiradę kolonistai lietuvių vytautiniai laikais.

Zlince k. 6 km į pietryčius nuo Dubno (prie Ikvos) mst., 55 km į pietryčius nuo Lucko mst.

1273 m. Ipatijaus metraštis 870 sako: vziaša Zlinca, 1251 m. 810: Zlinci “žiteli Zliny”, 1256 m. 833: gordy Jatviazie, i Zlinci i Krismencie i Pokienie, kuriuo (taigi) ta

Zliną ir zlinecų vadina Scriptorum rerum Prussicarum I 737: Syllonis in Zudua (—Sūduvoje), Sc. I 143: Suduwaie (—Sūduvos) territorium dictum Silia — jotvingiška Zilino (K. Būga, kalba ir senovė 1922 m. 13 psl.) arba Zlineo: rus. Zlina sen. rus. Zilina (K. Būga Liet. k. žod. LXXVII §107 ir LXXXV 20). Čia kalbama apie jotvingių vietovę, o tokia yra lenk. Zyliny “Zilina” Jotvoje — Sūduvoje, Dainavos Jotvingių, arba Augustavo, girioje, 16 km į rytus (šiauriau) nuo Augustavo mst., piečiau Servo (lenk. Serwy; pirmą kartą baltiškoji šaknis bus Siv-, ir vėliau Širv- Augustavo perkaso pietiniame šone. Kaip rodo lotyniški tekstai, ano vietovardžio šaknis yra Syll (Syllonis), Sil (Silia). Tai papildoma ir dar viena vietovardis K. Būgos Liet. k. žod. LXXIII §91: Xiva. uf das flis Malie (XIVA lot. dokumente Malie, lenk. Omulew, kur baltų karniečiai sveikina savo kaimynus bridgeportiečius, švenčiančius savo veiklos 50 metų sukaktį.

New Hawen, Conn.

New Haven kolonijos lietuvių katalikai sveikina savo kaimynus bridgeportiečius, švenčiančius savo veiklos 50 metų sukaktį.

Katalikiškojo jaunimo iš visos Connecticut valstijos suvažiavimas ir pasilinksminimas įvyksta balandžio 21, šv. Kazimiero salėje, 339 Green St., 8 v. v. Gros geras orkestras ir veiks bufetas su skaniais valgiais.

Mirė Izabelė Jokubaitienė, ilgametė parapietė, uoli veikėja, “Darbininko” bendradarbė. Gedulingos pamaldos buvo atlaikytos šv. Kazimiero bažnyčioje. Mišias laikė klebonas kun. A. E. Gradeckas, kun. V. Ražaitis ir kun. J. O'Donnell. Asistavo klebonas kun. V. Karauskas iš New Britain. Palaidota St. Lawrence kapinėse. Paliko giliame nullūdimė tris dukras ir tris anūkus. —mlg.

AT-KIŲ ŠVENTĖ PUTNAME

Balandžio 29 Putnamo studentės moksleivės atkės rengia tradicinę metinę šventę. Šventė prasidės 11 val. šv. Mišiomis. Po pietų 2 val. įvyks iškilmingas susirinkimas. Bus kun. V. Cukuro paskaita ir atkių žodis. Po trumpos pertraukos seks religinės muzikos koncertas naujai įrengtoje sesėlių koplyčioje. Po koncerto bus vaišės, išeis juokų laikraštėlis, gros muzika šokiam.

DIDŽIULI LIETUVIŲ VAKARA

Rengia Lietuvių Bendruomenės Kearny - Harrison Apylinkės Kultūros Būrelis

1956 M. GEGUŽĖS (MAY) 6 D. 6 VAL. VAK.

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro Salėje, 6 Davis Ave., Kearny, N. J.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti šiame parengime. Programa bus įvairi ir miela kiekvieno lietuvių širdžiai.

Matysite linksmą komediją: “ISNUOMOJAMA VILA”, girdėsite lietuviškų dainų, džiaugsitės lietuvišku atžalynu — šeštadieninės Mokyklos mokiniais, dalyvaujančiais vakaro programoje, pasižoksite ir tikrai lietuviškai pasilinksminsite.

Pelnas Lietuvių Seštadieninės Mokyklos reikalams

Auka \$1.00

Bendruomenės Tarybos sesija Clevelande

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos, vyriausiojo demokratini būdu išrinkto organo, II sesija įvyksta balandžio 21 ir 22 dd. Clevelande. Ji pradeda iškilmingu posėdžiu ryto 10 val. Carter viešbuty (Prospect ir E. 9 gatvių kampas). Clevelando lietuvių organizacijos ir paskiri asmenys, nori sveikinti Bendruomenės Tarybą, sveikinimo raštus iš anksto įteikia Bendruomenės Valdybos pirm. St. Barzdukiui. Tiek iškilmingai, tiek į kitus Bendruomenės Tarybos posėdžius svečių teisėmis kviečiama ir visa Clevelando lietuvių visuomenė.

Sandaros 18 kuopos valdybos pakviesti Bendruomenės Tarybos ir Valdybos nariai balandžio 21 d. vakaro 7 val. garbės svečiais lankysis Detroito lietuvių teatro gastroliu S. Čiurlionienės "Pinigėlių" komedijos vaidinime lietuvių salėje, kur kartu įvyks ir viešas jų pagerbimas.

Balandžio 21 d. vakare 8:30 val. Bendruomenės Valdybos vicepirm. dr. Alg. Navvyčio bute Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba Bendruomenės Tarybos nariams pagerbti rengia vaišes. Nori dalyvauti kreipiasi į valdybą.

(LB. Inf.)

Baltimorės žinios

Svento Vardo Draugijos Seimas

Sv. Alfonso parapijos vyrai ruošiasi siūsti atstovus į Svento Vardo Draugijos seimą. Seimas įvyks birželio 29, Cumberland, Md. Seime dalyvaus atstovai iš visos valstybės.

Kunigas Juozas Antoszewski, mūsų vyrų dvasios vadas, praneša, kad ligi šiol jau 21 vyras užsirašė važiuoti. Kas dar norėtų dalyvauti, kviečiami pasitarti su valdyba arba su kun. J. Antoszewski.

Vedybos

Sekmadienį, balandžio 15, ištėkėjo Joanna Sakevičiūtė, už John Coolihan. Jaunoji buvo baigusi Sv. Alfonso parapijos mokyklą ir Seton High School. Paskutiniai metai buvo gydytojo padėjėja. Jaunasis ateinančiais metais baigs Western Maryland College. Jaunosios motina, Elena Sakevičienė, eina pareigas pirminkės Altoriaus ir Rožančiaus draugijos. Jaunosios tėvas, Vincas Sakevičius, ilgai ištikimas parapijietis.

Krikštas

Sekmadienį buvo pakrikštytas Vytautas Kazimieras Karalius, sūnus Vinco ir Kazimieros Karalių. Krikšto tėvais buvo Edvardas ir Albina Jurgeičiai.

Laidotuvės

Pasimirė Elzbieta Misevičienė, viena iš senesniųjų mūsų parapijiečių.

Taipgi mirė Marijona Keženienė. Buvo palaidota šeštadienį. Paliko išauklėjus gražią, gausią šeimą. Keženių šeima po karo atvykus į Ameriką, gana plačiai žinoma Baltimorės lietuvių tarpe.

BĖGDAMI nuo policijos 80 mylių greičiu Los Angeles priemiesty užsimusė du jaunuoliai.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Adolfas Gaigalas — naujasis

L. Bendruomenės Balso vadovas. Muraškauskų namuose, balandžio 11 d., įvyko L. B. Balso redakcinio kolektyvo posėdis. Kolektyvo vadovas Balys Raugas, pasveikinęs senesius ir naujusius redakcinio kolektyvo narius, pranešė, kad jis yra paprašęs L. Bendruomenės Valdybą iš pareigų redakciniam kolektyvui įteikti ir pakviesti išrinkti naują vadovą. Iš kolektyvo atsakė ir Antanas Šileika. Nauju vadovu išrinktas Adolfas Gaigalas, o jo padėjėju — Jonas Skladaitis. A. Gaigalas yra buvęs redakcinio kolektyvo nariu ir vadovu kiek anksčiau. Palinkėjus naujam vadovui sekmės, buvo pasidalinta mintimis dėl tolimesnės radijo valandėlės programos. Buvo pasiūlymų programą daryti nuotaikingesnę ir kiek populiarenesnę. Šiuo metu redakciniam kolektyvui yra 10 narių. Pravesdami radijo valandėles jie savo nuožiuma pasirenka sau talkininkus.

A. L. Inžinierių ir Architektų

Sąjungos skyrius, balandžio 14 d. išrinko naują valdybą. Išrinkti: Alfonsas Jurskis, Kazimieras Gasparėnas ir Jonas Stelmokas. Sąjungos ketvirtasis atstovų suvažiavimas turėtų įvykti rugsėjo pradžioje. Buvo aptartos sąlygos tokiam suvažiavimui Philadelphiaje. Susirinkime paminėta, kad sąjungos metraštis, apimęs dešimtmetį tremtyje, jau atiduotas spausdinti. Nariai paraginti jį užsakyti. Sąjungos skyriui kandidatais užsirašė keli studentai.

Balso vakaras bus balandžio

21 ukrainiečių klubo salėje, 847 N. Franklin St. Pradžia 6 val. vak. Meninei programai atlikti iš Brooklyno atvyksta Operetės choras, kuris pastatys "Joninių burtus". Vakaro pelnas eina Balfui.

Valerija ir Povilas Makarauskai,

balandžio 10 d., sulaukė dukros, kuriai duotas Rasos Ritos vardas.

Juzė Augaitytė L. operos

solistė dalyvaus Aidų literatūros premijos įteikimo iškilmėse Toronte. Solistė dalyvaus ir meninės programos išpildyme.

Audronė Gaigalaitė — Juzės

Augaitytės mokinė dainavo Čikagoje jaunimo literatūros premijos įteikimo iškilmėse.

Marija Raugienė siuva vėliava, kuri skautams remti komitetas padovanos Šešupės skautų tuntui. Vėliava bus pašventinta balandžio 29 d., šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, 10:45 val. ryto.

Skautai kviečia pasitikti pavasarį linksmavakaryje, balandžio 28 d., 7 val. vakaro, šv. Andriejaus parapijos salėje. Programą išpildys skautų vyčių oktetas iš New Yorko ir mūsų skautės. Po programos — šokiai, bufetas ir kita. Gros havajiečių orkestras. Linksmavakari rengia skautams remti komitetas. K. Č.

Redakcijai iš Philadelphiajos pastebėta, kad Darbininko nr. 27 korespondencijoje apie "Joninių burtus Philadelphiaje" suklysta, nurodant, kad operetės choras pakviestas "Balso ir Alto skyrių". "Alto čia neegzistuoja ir iki šiol jo iš numirusių niekas nemėgino kelti" — pastebima redakcijai. "Jo vietą užima L. Bendruomenė, o mes girdime, kad operetės chora pakviestą Tautinė Sąjunga susitarus su Balfu. Norėta pelnas dalytis pusiau, bet tas siūlymas jau palaidotas".

SUNKIAUSI dvynukai Memorial Hospital Glendale, Calif. Abu svėrė po 8 svarus.

Pirmas berniukas: — Anas, va, vaikėzas sakė, kad aš labai panašus į tave.

Antras berniukas: — O ką tu jam atsakei?

Pirmas berniukas: — Nieko. Juk jis daug didesnis už mane, nerizikavau.

— Joneli, valgyk šparagus. Jie labai geri, tvirtina dantukus.

— Mamyte, tai kodėl neverti valgyti tų šparagų mūsų senelių?

CLEVELAND, OHIO

Lituanistinės vysk. Valančiaus mokyklos tėvų komiteto surengtas vakaras balandžio 8 d. praėjo su pasisekimu, nors svečių, atsižvelgiant į paties reikalo svarbumą, galėjo būti žymiai daugiau. Programoj rodėsi Gr. Gulbinaitė su eilėraščių, J. Kavaliauskaitė su pianino muzika, akt. Ig. Gatautis paskaitė "Anykščių šilėlių", lietuvių ir latvių tautinių šokių grupės, vadovaujamos L. Sagio ir A. Jansons, pašoko tautinių šokių. Programai vadovavo J. Stempuzis.

Malonių reikiu reikia laikyti šv. Jurgio parapijos klebono kun. V. Vilkutaičio atsilankymą su 100 dol. auka. Be to, jis pianinu paskambino ir visa salė sugiedojo "Leiskit į tėvynę". Tai buvo vienas iš įdomiausių vakaro programos numerių.

K. Žalkauskas, buv. Vliko Vykdomosios Tarybos pirm., demokratinė grupių prezidento pakviestas, balandžio 15 d. lietuvių salėj kalbėjo apie Vliko ir jo darbus. Svečias, nepasakydamas nieko naujo, kalbėdamas gana išstėtai, šiaip pasirodė labai simpatiška: nieko nekaltindamas ir niekam neprikaišiodamas, dalyką dėstė taip, kaip jis pats jį matė ir pergyveno. Dėl to ir Vlikas klausytojams pasiūlo daug simpatiškesnis. Kalbėtojo manymu, kai kalbame apie Vliko krizę, tai reikia neišleisti iš akių ir visos mūsų visuomenės bei viso politinio darbo krizės. Vliko krizės šaknys glūdinčios ne tik jame viename.

Mūsų jaunimo organizacijų peticijos lapai JAV Prezidentui, kad būtų gražinta laisvė Lietuvai ir Sibiro tremtiniams, pasirašinėjami gana gyvai. Per du sekmdienius juos jau esą pasirašė apie 500 asmenų.

Balandžio 28 d. Bendruomenės apylinkės Vaidilos teatro kviečiamas Clevelande gastroliuoja Detroito Alkos teatras su P. Vaičiūno "Sudrumstąja

ramybe". Visuomenė kviečiama šią populiariąją dramą pamatyti.

J. Vyšniausko ir St. Nutkaiškaitės vestuvės balandžio 7 d. buvo šaunios ir linksmos. Jaunavedys tarnauja JAV armijoje ir tuoj po vestuvių išvyksta į Europą. SP.

Kankinių skautų diena

Laivojo pasaulio lietuvių skautai švęs kankinių skautų dieną balandžio 23 d. Šv. Jurgio šventės proga. Clevelando skautų Neringos ir skautų Pilėnų tuntai balandžio 22 d. (sekmadienį) organizuotai ir su vėliavomis dalyvaus 10 val. pamaldose šv. Jurgio bažnyčioje, kurios bus laikomos už mirusius, žuvusius, išstremtus ir nukankintus skautes ir skautus. Po pamaldų parapijos salėje bus abiejų tuntų sueiga. Uniformuoti skautės ir skautai renkasi prie šv. Jurgio bažnyčios 9:30 val. Tėvai ir bičiuliai kviečiami kartu tą dieną prisiminti kankinius skautes ir skautus. (k.)

Vaidins "Pinigėlius"

Ateinantį šeštadienį, balandžio mėn. 21 d. Lietuvių salėje bus vaidinama Čiurlionienės "Pinigėlių" 3 veiksmų komedija. Veikalą stato Detroito lietuvių teatras vadovaujamas režisorės Z. Arlauskaitės - Mikšienės, kuri ir pati veikale vaidina. Po vaidinimo bus šokiai ir veiks bufetas.

Vaidinime garbės svečiai dalyvaus Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos nariai, kurie tomis dienomis turi Clevelande savo antrąją sesiją. Clevelando visuomenė turės progos savo atsilankimu pagerbti mūsų bendruomenės vadovus ir su jais pabendrauti.

Bilietai į vaidinimą jau dabar gaunami "Dirvos" redakcijoje ir pas platintojus, vaidinimo dieną nuo 6 val. vak. prie įėjimo. Kainos po 1.50 ir 1.00 dol. Vaidinimo pradžia 7 val. vakaro punktualiai. Kd.

Lietuviškos lakštingalos Waterbury

Waterburiečiai ir kaimyninės lietuvių kolonijos su nekantrumu laukia balandžio 21 Tą dieną, šeštadienį 7 val. vak. Šv. Juozapo parapijos salėje (8 John St.) įvyksta mūsų šauniųjų chikagiečių — Alice Stephens moterų ansamblio koncertas. Šis koncertas — maloni staigmena visiems dainos mylėtojams ir pasididžiavimas vietos ir apylinkių lietuviams.

Alice Stephens moterų ansamblis šiemet mini savo 15 metų veiklos ir gražių pasise-

Mergytė: — Mama, kai aš užaugsiu, ar ir aš ištėkėsiu už tokio vyro, kaip mūsų tėtis?

Mama: — Žinoma, brangioji. Mergytė: — O jei netekėsiu, tai liksiu sena pana, kaip mūsų Margarita?

Mama: — Žinoma. Mergytė: — Ištikrųjų, kaip tamsta sakai, sunkus gyvenimas mums moterims.

Dvi mergytės grįžta iš katekizmo pamokų.

— Ar tu tiki, kad yra velnias? — Klausia pirmoji.

— Ne, atsako antroji, su velniu bene bus taip, kaip su Kalėdu seneliu. Greičiausiai tuo velniu bus mūsų tėvelis...

— Diežas.

— Diežas.

— Diežas.

ENGINEERS—

AEROJET

IN SACRAMENTO CALIFORNIA

A LEADER IN THE FIELD OF ROCKET PROPULSION

Offers outstanding opportunities and diversified assignments on long range programs.

POSITION NOW OPEN

For

ENGINEERS

Mechanical, Aeronautical, Chemical

For

TESTING, DESIGN, RESEARCH, DEVELOPMENT To work in the following fields: Hydraulics, compressible and in-compressible fluid dynamics, liquid atomization, mass and heat transfer, combustion chamber design, thermodynamics, strength of materials, spark system, combustion and high pressure flow systems, vibrations phenomena, gas turbines, pumps.

STRESS ANALYSTS

Experienced in aircraft structures, aircraft propulsion systems.

SYSTEMS ANALYSTS

BSME, BSAE experienced in analysis aircraft and missile propulsion systems.

COMPUTER SPECIALISTS

Digital and Analog Coders Analysts Programmers Experienced and Trainees

METALLURGISTS

For failure investigation, material property testing, new material evaluation, nondestructive testing. Experience in stainless steel super alloys and light materials preferred.

ELECTRICAL AND ELECTRONIC ENGRS.

For control system design, reliability testing, magnetic circuit elements design and application.

Also

DRAFTSMEN

DETAIL—DESIGN—LAYOUT

CHICAGO INTERVIEWS

PETER PERINO

ENGINEERING REPRESENTATIVE

FRanklin 2-2100

Firm Commitment May Be Made at This Time U. S. CITIZENSHIP REQUIRED

If unable to apply and resume to Personnel Director

AEROJET GENERAL CORP.

P. O. BOX 1947 SACRAMENTO, CALIFORNIA Subsidiary of The General Tire & Rubber Company

JOURNEYMEN DIE MAKERS JIG AND FIXTURE BUILDERS PLANNER HAND

GARLAND MFG. CO.

10533 GRATIOT DETROIT, MICH.

Apply French Road Entrance

ASK FOR MR. TAYLOR

EMPLOYMENT OFFICE OPEN MONDAY THRU FRIDAY 8 TO 5 SATURDAYS 8 TO 12

ELECTRICAL ENGINEERS

AND DRAFTSMEN

We have positions open for men of 2 or more years experience in CONTROL CONSTRUCTION LAYOUTS, POWER WORK, LIGHTING and other phases of ELECTRICAL ENGINEERING for Industry.

If you are looking for an opportunity to advance and to develop all of your qualifications as an Electrical Engineer. Steady work, good pay. (We do all types of electrical engineering work.)

APPLY IN PERSON, OR WRITE TO

Bowshot Cooper & O'Donnell

6408 EUCID AVE. CLEVELAND, O.

"Cleveland's Largest Completely Electrical Engineering Firm"

11

11

SPORTAS

IS SPORTININKO KREPŠIO

Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto rinkimai jau praėjo. Dar iki šiol nežinomi tų rinkimų rezultatai, bet aišku, kad centras susidarys New Yorke arba Clevelande. Iš viso buvo išstatyti du sąrašai su devyniolika kandidatais. Tiek New Yorko, tiek Clevelando drašuliai (kandidatuoti į sportininkų vadovybę tikrai reikia turėti drašos) atitinka visus reikalaujamus privalumus ir savo sportine bei organizacine patirtimi nepadarys gėdos lietuviškam sportiniam jaunimui.

Sportininkų kelionei į Chicago, paremti vėjus davė gerų pasekmių, nors kai kurie sporto veikėjai jam nepritarė. New Yorko krepšinio penketukas šį šeštadienį 8:30 val. palieka New Yorką bei vieno geriausio krepšinio Algirdo Vyšniaus, kuris dėl sužeistos kojos keletai mėnesių išimtas iš rikiuotės. New Yorką atstovaus Daukša, Keskonis, Kazlauskas, Cilčius, A. Birutis, J. Birutis, Jankauskas, kurie žada labai lengvai savo kailio neparduoti.

Lietuvių Sporto Klubo didžioji šventė — penkerių metų sukakties minėjimas jau čia pat — balandžio 28. Tiek sportinė, tiek meninė programa jau galutinai paruošta. Sportinei programai didžiojo numerio eina futbolo rungtynės tarp dvigubo New Yorko valstybės meistro — Lietuvių Sporto Klubu vienuolikės — ir jaunos, dar tik vienerius metus gyvuojančios Toronto Aušros žaidikų: R. Duda, K.

DON LARSEN, Yankee komandos pitcheris, pradėjo beisbolo sezoną Washington, žaidžiamas su senatoriais.

Vaičiūnas, W. Peteraitis, L. Kalinauskas, V. Stukys, H. Paukštis, W. Dauginis, D. Vaičiūnas, J. Ruksys, V. Jurevičius, R. Simkus, J. Beresnevičius, V. Stanevičius, J. Klevinas ir vadovas p. Sapockinas. Kas iš skaitytojų rastų iš atvaizduojančių savo gerą bičiulį ir norėtų jį vienai dienai pasiilkyti — malonėkite skambinti telefonu J. Kepeniui, VA 1-3247.

Prieš jaunąją Aušrą New Yorko vienuolikės sudarytojai — K. Brazauskas ir A. Bagdžiūnas — turi net porą tuzinų kandidatų, būtent: St. Klingys, Mileris, Vaitkevičius, Jokubaitis, Ramanauskas, Remėza, Steponavičius, Kalašinskas, Sabaliauskas, Gražys, Daukša, V. Didžbalys, R. Didžbalys, V. Klingys, Starolis, Butrimas, Birutis, Dubauskas ir Saldaitis. Iš tų užgrūdintų jaunuolių nebus sunku sudaryti tinkamą vieneta.

Rungtynės įvyks mūsų aikštėje, New Farmers Oval, kuri pasiekama labai lengvai Metropolitan Ave. autobusu, arba Myrtle linijos traukiniu iki galutinės stoties. Pradžią 3 val. prieš tai žaidžia mažiukai lietuviškai savo pirmenybių rungtynės. Futbolo megejams ir tos rungtynės atneš daug naujo, nes mūsų mažiųjų šiais metais daug geriau pasirodė negu dideli — jie užima garbingą antrą vietą savo grupėje.

Tai tiek iš šios savaitės sportininko krepšio. Lauksime, kokį krepšį paršė mūsų krepšinininkai iš Chicagos. Mes linkime tiek sportininkams, tiek šventės rengėjams išvermės ir giedrios noutaikos VI Lietuvių Sporto Žaidynėse.

A. Tamsutis.

SKAITYK VARPELĮ. Įdomus, naudingas, iliustruotas, mėnesinis religinis žurnalas. Metams tik \$2.00. Rašyk:

Franciscan Fathers
Kennebunk Port, Maine

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

New Yorko Metropolitan Chess League varžybų pirmame rate liet. komanda suklupo prieš Long Cabin žaidėjus pralošdami 6—1. Garbės tašką iškovojė V. Milčius. Komandoje dar žaidė Stakyns, Šukys, Sakalas, Vilpišauskas, Slapšys ir Račkauskas.

Antrame rate priešininkai Highland Park klubas. Ši klubą neperseniausiai mūsų vyrų draugiškose rungtynėse įveikė rezultatu 4—2, tačiau ateinančiame susitikime Highland Pk. loš sustiprintu sąstata. Pirmoje lentoje už juos žais latvis A. Znotiņš.

VACATIONS

SULLIVAN'S HILLSIDE LODGE
Greenwood Lake, P. O. Box 648,
N. Y. Tel. 7-2031
Beautiful Mt. and Lake Resort
Swimming, Boating, Dancing and
Many Other Features.
Rooms Start at \$40 Per Week
\$13 Week-ends
Walk to Catholic Church and
Village, Special Family & Group
Rates.

Windham Arms Hotel

—“The aristocrat of Resort Hotels”
Windham, Greene County, N. Y.
(Open May 10th to Nov. 1st)
A beautiful resort Hotel overlooking
South Mountain. Most rooms
with picture windows, all with
bath, telephone, and heated.
Hotel has Air Conditioned dining
room with a large varied menu.
Huge expanse floor to ceiling wind-
ows.
THE HOTEL WAS WRITTEN UP
NATIONALLY IN THE NOVEMBER
ISSUE OF “HOTEL MANAGEMENT”
MAGAZINE 1954.
Spacious Lawns — Country Club
very near hotel.

Catholic Church 300 ft.
Other Churches very near
Rates from \$50-\$80
July-August
Special Fall & Spring rates.
Call or Write to
C. D. LANE, owner-mgr.
Windham Arms Hotel—425
Windham, N. Y.

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
CALL LO 3-7291

BUS. OPPORTUNITY

MODERN GROCERY STORE
Stocked, also 2 apts, 2 car
garage, illness.
H. DOMINICI
109 Maple Ave.
Canajoharie, N. Y.

SUMMER RENTALS

COPAKE FALLS, N. Y.
Foot of Berkshires, Cozy three,
room cottages for rent. Walking
distance to stores, catholic church,
and excellent swimming location,
all facilities, very reasonable rates.
PI 2-0310

REAL ESTATE

OAK HILL
Near catholic area, 4 room
furnished house for sale.
Electric range, refrigerator,
large plot, price \$5,700. Call
ROKville Centre 4-9041.

SEAFORD — Immediate occupancy,
7 rooms brick split level, 10 months
old, 2½ baths, 2 car garage, land-
scaped, refrigerator, dishwasher,
combination screens and storms.
Walk to catholic church, schools,
station. Reasonable, SUnset 1-3644.

HUNTINGTON \$17,200
New Cape Cod, 5 large rooms,
full dining room, spacious kitchen,
2 master bedrooms, tile bath with
vanity, expansion attic, full base-
ment, sewers and garage,
50 x 150 high ground, many trees.
Convenient to Catholic Churches
and schools. Call Builder,
IVanhoe 1-3190 or EDgewood 4-1206

ROCKVILLE CENTRE
2 blocks St. Agnes Church
and School, 4 bedrooms, large
plot, \$16,000. Charles E. Phil-
lips, Broker, 64 So. Grove St.,
Freeport, BA. 3-2527.

Vasara jau artėja Ką veiksi po
darbo ilgaus ir šviesiais popie-
čiais? Nepamiršk, skaityk
DARBININKĄ

WHERE ELSE BUT ON FIRE ISLAND

Are there the kind of people you want to meet in the kind of surroundings YOU will enjoy? And nowhere else on Fire Island but here at The Lionel can you get one room housekeeping apartment for as little as \$250 per couple for the season — with everything you want for your vacation — swimming, fishing, surf, sun and fun. No children permitted. For further information and our unbelievable low weekly and monthly rates call UL 5-6436 — nite NE 9-8591.

The Lionel, Kismet Beach — Fire Island

Holy Ghost Fathers

are MISSIONARIES working
among the most abandoned souls in:

AFRICA, PUERTO RICO
SOUTHERN & WESTERN UNITED STATES
For more information write to:
Father John Yates, C. S. Sp.
Holy Ghost Fathers, Ridgefield, Conn.

WHY NOT ANSWER OUR LADY'S APPEAL AT FATIMA — TO PRAY THE ROSARY ALWAYS?

She is asking for volunteers to make an unconditional surrender of themselves. Generous sacrifices deanded Solemn vows, Midnight Office, Monastic fast — 24-hour service of Adoration and Rosary. Those who meet Our Lady's terms guaranteed eternal glory as Mary's Guards of Honor.

Write: Dominican Nuns of the Perpetual Rosary
Monastery of Our Lady of the Rosary
Summit, New Jersey
Public Rosary Hour every Sunday 3:30 P. M.

TALARSKI FUNERAL HOME

Laidotuvių Direktorija

380 Maple Avenue, Hartford, Conn.
Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruoštose patalpose,
prieinama kaina.
Tel. CHapel 6-1377

HELP W. MALE

WANTED

Middle-aged man for house-
work at faculty house.
Bishop Loughlin High School,
357 Cleremont Ave., Brook-
lyn 38, N. Y. See Mr.
Robert Guagnini.

FARMS

CHICKEN FARM

For rent or for sale
With routes - 9½ acres, 4
bdgs, all year round house
plus 3 other houses, which
can be rented for vacationists,
must be seen, call
North Clove (N. Y.) 2726
days Pelham 8-0427
after 5 p. m.

DUTCHESS, N. Y.

Taconic Parkway
70 mylių nuo New Yorko, 60
akru nuosavos žemės su senu
namu, pagrindiniai atremontuo-
ta, garažas su butu. Prieina
2000 žingsnių sklypu prie Ta-
conic Pkwy. Galima įrengti pra-
bangų motelį. Reta proga. Pa-
siūlymai siūsti raštu:
J. H. Smith
2402 Walton Ave.
Bronx 68, N. Y.

DISPLAY

CRUISE ON A YACHT!

2 Beautiful 90-ft.
sailing schooners
Long Island Sound
to Block Island and
return. Send for
illustrated folder,
\$75 & up per week
Season June 25th to
Sept. 15th. Tenth
Season.

SCHOONER CRUISES
Box 64, PELHAM, N. Y.

For a good deal on a
NEW OR USER CAR
call
EUGENE X. CARSON
with
T. J. BUTLER & SON
DE SOTO — PLYMOUTH
540 Harrison Ave.
Harrison, N. J.
New Phone: HU 3-5656
Open Evenings Closed
Sundays

DISPLAY

JUMBO - ALBUM

Pictures
Film Developed & Printed
8 exposure rolls 35¢
12 exposure roll 50¢
16 exposure roll 65¢
35mm

20 exposure \$1.00
36 exposure \$1.50
Picture Returned by First
Class Mail. Send for Free
Mailing Bag.

QUICK'S PHOTO SERVICE
P. O. Box 145L,
Freeport, L. I., N. Y.

Red Geraniums, 39¢ & 50¢
We Specialize in
Hardy Azaleas, 35¢ & up

LAURA'S NURSERY

10 - 13th Avenue
East Paterson, N. J.

1 block in from Route 4,
between E. 53rd St. and E. 54th Sts.
1 block south, of St. Anne's
Fair Lawn

Tel. FAir Lawn 6-4017

William J. Drake - Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAMAICA 6-7272

Ramunės

Ramunių arbatą vi-
sada yra gera gerti.
Ramunių šviežių
žiedų pusė svoro
kainuoja \$1.25.
Liepos žiedų arba-
ta geriamą prakal-
ta v m u i sukelti,
puslės, inkstų ir persišaldymo
ligoms gydyti. Liepos žiedų
pusė svoro — \$1.25.

Pupalaiškis (kartusis) vartojama
gydyti kepenims, škorbutui,
geltligei, reumatizmui ir
kirminams išvaryti. Pupalaiš-
kių lapų pusė svoro — \$1.25.
Trejanka tinka pašalinti įvai-
riom vidurių piktybėm. Tre-
janka — 75¢.

Visa kartu gali gauti už pri-
siūtus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway
South Boston 27 Mass.

Skaitykite "Aidus" 680 Bush-
wick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio,
stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai
(record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven,
Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto
ECA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS savininkas

Baras, Salė vestuvėms,
parengimams, susirinki-
mams, etc.

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

Lietuvių Sporto Klubu penkerių metų sukakties minėjimo komitetas
kviečia į

MINĖJIMĄ - BANKETĄ

kuris įvyks BALANDŽIO 28 (ŠEŠTADIENĮ) 8 VAL. VAK.

Grand Paradise didžiojoje salėje, 230 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Banketo metu šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui, dalyvaujant J. Nakutavičiui

PROGRAMOJE:

Trumpas minėjimas,
Sol. L. Juodytė-Mathews
akomp. muz. A. Mrozinskui,
Tautiniai šokiai, ved. p. Jankui,
ir New Yorko Skautų Tunto
Komiškas vaizdelis,
vad. akt. Vasiliauskui.

BILJETAI:

Tik į programą ir šokius \$2.00
Į banketą (vašes) \$4.00
Į banketą bilietai užsakomi iš anksto
tel. EV 2-6440 ir HY 1-4104 ir prie įėjimo
nebus gaunami. Bilietus iš anksto galima
įsigyti J. Ginkaus saldainių krautuvėje,
495 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tą pačią dieną 3,30 val. p.p. New Farmers Oval įvyks draugiškos futbolo rungtynės tarp Toronto "Aušros" ir LSK rinktinės.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Birželio liūdnyų dienu minėjimas šiais metais yra numatytas birželio 17 d.

Liet. Sporto Klubu penkerių metų sukakties minėjimas įvyks balandžio 28 d. 8 v. Grand Paradise salėje, 320 Grand St., Brooklyne. Po minėjimo, bus meninė dalis, dalyvaujant solistei L. Juodytei-Matthews, akomp. muz. A. Mrozinskiui, tautinių šokių grupė, vad. S. Jankaus. Šokiams gros Joe Thomas orkestras.

Sveikina Darbininką ir jo skaitytojus newarkietės Izabelė Dilis ir Ona Gudis, kurios dabar svečiuojasi Los Angeles, Calif.

Almaus Galerijoje Great Necke, 77 Steamboat Rd., šį šeštadienį atidaroma Almio Zylės paroda. (Dailininkas šiuo metu gana sunkiomis sąlygomis studijuoja Paraižuje). Paroda tęsis iki balandžio 29 d. Gegužės 5 d. atidaroma Juozo Pautieniaus, iš Chicago, darbų paroda. Galerija atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 2 iki 5 v., susitarus telefonu GR 2-2406J.

K. Gaigalienė, atostogavusi Floridoje 5 mėnesius, vėl grįžo į savo namus Bronxė.

Aplankė pranciškonus ir Darbininką Praeitą sekmadienį Linden, N. J., L. K. Moterų Sąjungos pirmininkė B. Sabeckienė ir narės: K. Sukienė ir A. Lamaitienė, vykdamos į L. K. Moterų Sąjungos suvažiavimą New Yorke, aplankė Tėvus Pranciškonus ir "Darbininko" administraciją.

"Pirmą skambutį", linksma komedija, sezono uždarymui stato Brooklyno vaidintojų trupė, vadovaujama akt. Vitalio Zukauskio. Spektaklis įvyks gegužės 20 d. Apriškimo parapijos salėje.

Aidu žurnalo balandžio mėn. numeris jau baigiamas spausdinti ir kita savaitė bus išsiuntinėtis skaitytojams.

Mirė Ona Panauskienė mirė balandžio 2, iš Angelių Karalienės bažnyčios palaidota Kalvarijos kapinėse.

Juozas Saikus mirė balandžio 3, iš Angelių Karalienės bažnyčios palaidotas šv. Kazimiero kapinėse.

Antanas Junics mirė balandžio 11, iš Apreiškimo bažnyčios palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Paliko nuliūdime žmoną, 4 sūnus ir dukrą.

Prel. J. Balkūnas balandžio 20 d. išskrenda į Clevelandą, kur dalyvaus Bendruomenės Tarybos posėdyje ir ten susitiks su Detroito Balso veikėjais aptarti Balso seimo reikalų. Seimas įvyks lapkričio 30 ir gruodžio 1 dd. Detroito. Paruošiamuosius seimo darbus sutiko atlikti Detroito Balso skyrius ir Balso darbuotojai.

Lietuviški šokiai televizijoje Balandžio 24 d. 8 v. v. per 13 kanalą duos International Parade iš Labor Temple. Lietuvių šokėjų grupė, vadovaujama Sauliaus Jankaus, pašoks 2 šokius — malūną ir lenciūgėlių. Būtų gera, kad lietuviai atsilankytų į salę, iš kur per duos šokius. Salė—Labor Temple—yra 242 E. 14 St. (prie 2 Ave.) ateiti reikia 7:30 v. v.

Dail. Telesforas Valius, išbuvęs Paryžiuje apie keturis mėnesius, kitą savaitę atvyksta į New Yorką, kur apsisistos keletą dienų. Vėliau grįš į nuolatinę gyvenamą vietą, į Toronto.

Lojalumo paradas bus balandžio 28 d. Altas kvietčia kuo daugiau dalyvauti lietuviškoje grupėje. Reikia rinktis 1:30 v. p. p. E. 92 St., tarp 5 Ave. ir Madison.

PATERSON, N. J.

Šiom dienom kun. V. Demikis gavo žinią, kad Lietuvoje mirė jo tėvas Antanas ir brolis Pijus. Pamaldos už juos bus balandžio 26 ketvirtadienį 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje, 147 Montgomery St.

ELIZABETH, N. J.

40 valandų atleidai prasideda balandžio 22, ir truks iki balandžio 24, Mišparai ir pamokslai 7:30 val. vak. Pamokslus sakys kun. V. Jaskievičius, S. J. Sioms metinėms iškilimėms jau yra pasiruošęs choras ir vaikučiai, kad viskas praeitų gražiausiai. Tuo labiausiai rūpinasi mūsų klebonas kun. M. Kemėžis.

Didžioji savaitė ir Velykos praėjo naujoje dvasioje pagal

NEWARK, N. J.

Newarko Moterų Sąjungos 68 kp. ruošia vakariene su menine programa ir šokiais balandžio 29 d., sekmadienį, šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York Ave. Pradžia 6 v. v. Sąjungietės maloniai kviečia visus atsilankyti. Rengimo komisiją sudaro A. Balbotienė, J. Sharon ir O. Pocienė.

"Rūtos" ansamblio 15 metų sukaktis

Dar 1941 m., kai pradėjo veikti "Lietuvos atsiminimų" radijo valanda, tų pačių metų rugpiūčio 2, buvo sudarytas mišrus choras iš 35 asmenų, pasivadinęs "Lietuvos Garsų" choru, kuriam vadovavo Marija Šleikaitytė. Tasai choras jau ir tada reprezentavo lietuvišką dainą ne tik per radiją, savuose piknikuose, koncertuose ir kituose parengimuose, bet ir kitataučių tarptautinio pobūdžio įvairiuose parengimuose, garsindamas bei populiarindamas Lietuvos vardą. 1943 m. vyrus pašaukus į kariuomenę, choras iširo.

1944 m. Jokūbui Stukui grįžus iš kariuomenės, buvo sukurta moterų choras "Rūta". Jame dalyvavo apie 20 mergaičių. Choriui vadovavo Vladas Simelevičius. Tuo pačiu laiku atskirai buvo susitvėrus ir tautinių šokių grupė iš mer-

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju kun. V. Pikturai už įdomią paskaitą, skaitytą ARKM Sąjungos suvažiavime New Yorke, mokytojui I. Banaitienei ir jos mokinėms, solistei M. Dabužinskenei, A. Visminui, N. Minkūnaitei, A. Slepetytei ir E. Vaišnoraitėi — išpildžiusiems bei prisidėjusiems prie programos. Seimininkėms: O. Ruginėi, V. Rajeckienei, R. Kundrotienei, J. Uždavinienėi ir talkininkėms už pagaminimą gardžių valgių ir visiems kitiems vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie ARKM S-gos N. Y. ir N. J. apskričio suvažiavimo. Nuoširdus ačiū.

M. S-gos 12 kuopos pirmininkė V. Dėdinienė.

ELIZABETH, N. J.

naujas ceremonijas, kurias žmonės gausiai lankė ir atyždžiai sekė, ypač buvo pastebėta daug didesnis skaičius einančių prie komunijos. negu praeityje. Prie to prisidėjo klebono kun. M. Kemėžio uolumas iš anksto paaiškinant liturgines apeigas ir jų prasmę.

Pirmoji komunija bus gegužės 30. Sesutės rūpestingai ruošia vaikučius tai iškilmingai dienai.

Kun. Juozas Pragulbickas šiais metais švenčia savo 25 metų kunigystės sukaktį, kurią atžymės birželio 3. Jau yra sudarytas komitetas, kuriam vadovauja pats klebonas kun. M. Kemėžis.

Choras vis daugiau ir gražiau reikiiasi bažnytiniame giedojime, už ką klebonas visai pareiškė gilią padėką. Rap-

gaičių ir berniukų; jai vadovavo Lilija Stilsonaitė - Šateikienė.

1945 m. Jokūbo Stuko jaunėnis brolis Liūdas, muzikos studentas, jau vadovavo moterų kvartetui, kuris įdainavo plokšteles "Polo" firmai. 1951 m. lapkričio mėn. Jokūbui Stukui besiruošiant minėti savo transliacijų 10 metų sukaktį, jo brolis Liūdas, susižavėjęs tremtinių — naujakuriu entuziastingom skambiom dainom, sumanė sudaryti naujakurių ir seniau jam žinomu amerikiečių lietuvių dainos mėgėjų nedidelį kolektyvą, kuris savo dainomis pajavairintų minėjimo programą. Pradžiai turėjo 12 žmonių kolektyvą, iš kurio per penkerius metus išaugo "Rūtos" ansamblis, nes prisidėjo dar berniukų ir mergaičių tautinių šokių grupė, vadovaujama Aldonos Cvirkaitės - Piktunigienės. Ansamblis ypač pagyvėjo, kai 1951 m. žiemą į Ameriką atvyko muzikas Algirdas Kačanauskas. Vokietijoje dirgavęs "Sietyno" chorui, "Rūtos" ansamblis davė virš 35 koncertų: radiofone, salėse ir vasarą piknikuose. Savo repertuare ansamblis turi per 90 dainų. Jų tarpe apie 20 giesmių, ištrauktų iš operų, 5 operetes, kūrinių Lietuvių kompozitorių: Simkaus, Sasnausko, Banaičio, Bendoraius, Gruodžio, Zilevičiaus, Strolis, Starkos ir k. "Rūtos" ansamblis daug kartų yra reprezentavęs lietuvišką dainą ir meną, garsindamas ir populiarindamas Lietuvos vardą, kviečiamas įvairių tarptautinių organizacijų. Jų tarpe IRO buvo pakviestusi ansambliui duoti lietuvišką kalėdinių giesmių programą radijo bangomis visam pasauliui. Du kart su dideliu pasisekimu koncertuota YMCA ruošiamuose svetimtaučiams koncertuose. 1955 m. gruodžio 26 d., pakviestas New Jersey valstijos karo veteranų tarnybos pirmininkui, teko televizijoje giedoti lietuviškas kalėdines giesmes. Vasario 18 buvo duota lietuviškoji tautinių šokių ir dainų programa televizijoje Lietuvos Nepriklausomybės 38 m. sukaktį minint. Organizatoria ir vadovauta Jokūbo Stuko. Tai pirmoji programa, kurią Amerikoje davė lietuviai. Dabar Jokūbas Stukas su "Rūtos" ansambliu yra pasiryžęs laikas nuo laiko tokias programas pakartoti.

Lawrence, Mass.

Šv. Pranciškaus parapijos svetainėje balandžio 14 įvyko Whist party, kurią ruošė šv. Vardo draugijos nariai. Parengimas sutraukė nemažą žmonių.

Nukryžiuotojo Jėzaus Ssėlių koplyčios statybos komiteto pirmininkas, prel. Pr. Juras buvo nuvykęs į seselių rėmėjų seimą, įvykusį So. Bostone balandžio 15. Prelatas seimui įdomiai ir gyvai pirmininkavo.

Prel. Pr. Juras balandžio 20 išvyksta į Clevelandą, kur dalyvaus ALRKatalikų Federacijos Centro Valdybos posėdyje ir Bendruomenės Tarybos posėdyje.

Iš Lawrence į N. J. seserų rėmėjų seimą buvo nuvykusios: rėmėjų skyriaus pirmininkė M. Pilipienė, E. Švenčionienė, O. Akstinienė, V. Kaupinienė ir E. Vasyliūnienė.

Skautų tėvų susirinkimas įvyko balandžio 18 šv. Pranciškaus parapijinėje svetainėje. Skautai priklauso parapijai. "Drama miške" bus vaidinama balandžio 22 šv. Pranciškaus par. svetainėje. Vaidinimą rengia kun. A. Klimas, kuris yra įdėjęs daug nuoširdaus darbo į šį parengimą. Pelnas skiriamas parapijai.

Mirė Jonas Grikas ir Jonas Marcinkevičius, abudu palaidoti iš šv. Pranciškaus par. bažnyčios.

Pakrikštyti: Suslavičių sūnus vardu Eugenijus-Jonas, Griškevičių sūnus vardu Dovydas-Jonas, Jokubo ir Francis Barry dukterė vardu Brenca Marie.

Moterų Sąjungos Naujosios Anglijos Apskrities suvažiavimas įvyks šiemet Lawrence gegužės 27 d. Prel. Pr. Juras mielai sutiko jį globti.

Aloyzas Rudzitas, Elizabeth, N. J.

IR TAIP PASITAIKO... L. Levy, 21 metu, po Whites Stone Bridge lipo per geležinę tvorą, įkliuvo koją, jos negalėjo ištraukti, ir taip pusryvis praskandino dvi dienas, iki netyčia jį užliko vienas žvejotojas ir pranešė policijai.

BOSTONO ŽINIOS

Tautų festivalis Naujosios Anglijos tautų festivalis įvyks balandžio 20—21, Memorial auditorijoje, Worcester, Mass. Lietuvius atstovauti pakviestos abi Bostono tautinių šokių grupės. Jaunamečiai dalyvaus programoje 2 val. p. p., o vyresnieji — 8 val. vak. balandžio 21 d. Iš Bostono vyksta viso 56 šokėjai.

A. Kneišio lietuvių radijo valandai paremti rengiamas "Šurum Burum" Lietuvių Piliiečių Klubu salėje balandžio 29. Pradžia 5 v. v.

Pavasariškas oras teikia didelį malonumą keliauti. Balandžio 22, sekmadienį, tai kelionei pasirinkti netolimą ir jaukų Brocktoną, kur ateitininkai visus kviečia į savo metinę šventę. Joje taip pat busi pavasariškai nuteiktas, nes jaunimas vaidins, dainuos ir krykštaus. Šventė prasidės 10 val. pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje. Po pietų 2:30 val. didžioje parapijos salėje bus iškilmingas posėdis ir meninė programa, vaisės, šokiai, žaidimai. Nepraleisk šios progos — kitos tokios šiemet neturėsi, nes pavasaris ir ta Brocktono ateitininkų šventė būna tik kartą metuose. Ligai pasimatymo!

Robertas Kirdejus (Kirk) iš Rochesterio buvo atvykęs į Bostoną, į savo gimnazičio Johno Liutkevičiaus laidotuves.

Bostono studentai birželio 9 d. rengia didžiulį Finis semestri vakarą. Prašome rytinio pakraščio akademinių jaunimo organizacijų tą vakarą nieko nerengti, o su savais nariais visiem traukti Bostono link! Paččiau — vėliau.

Bostono LSS Skyriaus Valdyba.

SUMMER RENTAL Seaside, Rockaway Beach, 2,3, 4, 5 room bungalows, apartments, near beach, near subway, church, shopping, month, season, F. A. 7-7154.

Paulius Gaubys FOTOGRAFIJA Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y. (BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.) Tel.: VI 6-2164 po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui kreiptis pas **Juozas Andriušis** GENERAL INSURANCE BROKER CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai. Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bizniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Save galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas. Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Kreiptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak., šeštadieniais 9 val. ryto iki 6 val. vak. **Juozas Andriušis** 238 Leonard Street Evergreen 7-8247. Brooklyn 11, N. Y.

Nuoširdžiai kviečiame jus atvykti į

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO VALANDOS

15-KOS METŲ GYVAVIMO SUKAKČIAI PAMINĖTI

DIDŽIULI KONCERTĄ-BALIŲ

Programą atliks

ALICE STEPHENS ANSAMBLIS IS CHICAGO

kartu su

"RŪTOS" DAINOS IR ŠOKIŲ ANSAMBLIU

Pradžia punktualiai 4 val. p. p.

Nuo 8 val. vak. šokiams gros garsus

T E D M A K S Y M O W I C Z Orkestras

WEBSTER HALL

119 E. 11th Street

(Netoli 3rd Ave.)

New York City

LOURDES ROSARY
direct from France
Held in your hands
this wonderful Cross
— the ONLY ONE that
contains a flask of
water from the MÉR-
ACULOUS FOUNTAIN
OF LOURDES—world
famous Shrine.
These beautiful Rosaries
come in PINK, TUR-
QUOISE and WHITE.
For yourself, your friends,
a perfect Easter Gift. Send
only \$3. to:
HART KRAFT CO.
42 Pearl St., Buffalo 2, N.Y.